

ROJANKINEETZINIRI IJORIIYOTZINKARITE

Tajorensi rotyaantakiri Itomi ikenkithatkoteri

1 ¹Paeraniperoroña riraga Tajorensi riyotagaeyapiintakirini riraga kamanantayitzirorini iñaani rirori. Apaanipaeni iñaaperotziri Tajorensi, irira paashinipaeni ikemashitakari iñaanatziri, irira paashinipaeni iñiiri ronampiri, irira paashinipaeni eejatzi imishitakaakiri. Eekiro, eekiro riyotagaeyakirini oetarika ikowakaa-kaeri aakapaeni. Roojatzi riroripaeni, eekiro, eekiro ikamantanakitziiri riraga achariniitenipaeni paerani.

²Omaanta iroñaakakya, riyotaaperoe-yakaeni itomipero riraga Tajorensi. Tema iitziri irira jewawentziriri maawaeni atziri eejatzi maawaeni oetarika añaayitzirinika. Ari ikantakiri paeraniperoroña: “Notyomi, eeroka wetsikeroni kipatsi, jenokinta, maawaeni okaatzu akowakaakari; pikanteeyeririni maawaeni”. Roojatzi imonkaatantakawo ikantakiriri.

³Roshiyaperotakari Iriri, ishipakiryaa-perotaki, rootaki roñaagakinari Tajorensi riroperori. Tema ranaakoeyirini atziri ipinkatharitzu. Aririka ikowanaki imatayitakironi oetarikapaeni, tema ari itajonkayitanakironi. Ari imateeyakironi maawaeni ikanteeyeririni: apatziro

ikantaki, matanaka oetarikapaeni. Paerani aaka atziri antayitakironi kaari kameethatatsi, rootaki kaari akameetha-tantawitani. Omaanta ipokapaaki rirori ikamawenteeyakaeni rowameetha-tanteeyakaerini. Ipiyantanaa eejatzi janta jenokinta, ijeekapae rakoperoki Tajorensi, itsipatapaari Iriri ipinkathariteeyini.

Ranaakotakiri Itomi ronampiripaeni Tajorensi, ipinkatharitaperotzi

⁴Rirojatzi Itomi Tajorensi anaakoeyiririni ronampiripaeni irira, ipinkatharitaperotzi; tema ikantziri Tajorensi: “Notyomi”. Isheninkataperotakari. ⁵¡Pikenkithashiryaakya! ¿Ikantzirima Tajorensi ronampiri: “Eeroka notyomi, iroñaaka notomintakimi”? Tee itomintari ronampiri, intakya riraga Jesoshi. ¿Ikantzirima ronampiripaeni: “Naaka piritaperotyaaari, Naaka notomintakimi”? Tee ikantziri. ⁶Eejatzi ayotzi ranaakotakiri Itomi riragapaeni ronampiri, tema eejatzi paerani, ipokantakari Itomi rapintsite kipatsikika, ikantzi: “Nokowakagaeyakirini maawaeni nonampiripaeni ipinkatheeyerini Notyomi”. ⁷Eejatzi ayotzi ranaakotakiri Itomi irirapaeni, tema ikantakotziri Iwaperiteki:

“Notyaantapiintziri nonampiripaeni ikamanantyaariri atziri noñaani omaanta eero ijeekimoeyirini tema roshiyakawo tampyaa eejatzi paamari”.⁸Omaanta ikantakotakiri Itomi: “Osheki pipinkatharitz, osheki pitajorentsitz: pikanteetatyeyaani. Okameethapero-taki piñaani, okyaaryooperotaki.⁹Osheki pikowakagaeyakirini atziri ijeeki kameetha; tee pikowakaeneentziri rantero kaari kameethatatsi. Rootaki niweshiryaaakaaperotantakimiri naaka, panaakoeyakirini maawaeni paashini-paeni piweshiryaaaperotanaka eeroka”.¹⁰Eejatzi ikantzi: “Eeroka Nowinkatharite, aririka owakira piwetsikimatziro oetarika, tema pitakawo piwetsikakiro kipatsi roojatzi piwetsikitakawo roori jenoki eejatzi oetarikapaeni.¹¹⁻¹²Iinja ari roori othonkaeyeyani omaanta eeroka pikanteetatyeyaani pijeeki. Oshiyakaawentero maathaantsi antyashipawote eejatzi okaatzi añayitakirinika ari antyashipawoperotanaki, roojatzi opeyimotantakimi. Okimitaaganki maathaantsi aririka antyashipawote rookaetziro raanteeyarini owakirari. Omaanta eeroka, eero pipaashinitzi, eero pipeya”.¹³¿Ikantzirima Tajorentsi apaani ronampiri: “Pijeke nakoperoki roojatzi ipinkathariteyantemirini kijeeyawitzimirini”? Tee ikantziri, omaanta ikantziri itomi.¹⁴Tema riraga ronampiripaeni antayitzi-niririni ikowakagaeyakiririni: tema raminakowenteeyakaeni maawaeni aakapaeni owawijaakotaachanipa.

**Okameethatzi
akemijantaperoeyerini Itomi
Tajorentsi**

2¹Ikowakaaperoyakaeni Tajorentsi akenkithashiryaaaperotero maawaeni ikanteeyakaerini Itomi: tema okyaaryooperotaki, tee okameethatzi

apeyakotyaaawo ikantakaeri, rootakikya anantyaawori kaarira ikowakagaeri.²Paeraniperoroña ronampiripaeni Tajorentsi ramitakotakiri irira ikamantagaantakiniri Moeseeshi ikaminaakiriri riraga Tajorentsi ewereeyopaeni: rowaga ojanकिनatakaakirori riraga Moeseeshi. Tema okyaaryooperotaki maawaeni ikamanteeyakiririni ronampiripaeni. Ayotziro tema rowashironkagaeyakirini Tajorentsi maawaeni ronampiripaeni kaari kemijantaperoeyawakirorini: ari iñaashitakawowee.³Omaanta iroñaaka osheki ipomeentsi-wenteeyakaeni Itomi rirori rowawijaa-koeyantakaerini. Aririka atheenkaeyerini, ¿piitziro eero rowashironkagaeyeeni Iriri? Ritakawo Awinkatharite riyotagaeyakirini riyotaanewopaeni tsika ikanteeyaani rawijakotanteeyaarini; roojatzikya rowaagaeyakaeroni aaka riraga kemaeyakiririni.⁴Eejatzi riraga Tajorentsi riyotakaakiri atziripaeni kyaaryooperotatsiri okaatzi riyotaakiriri Jesoshi: tema imatakaakiri itajonkantayitakini; eejatzi roori Ishire omatakagaeyirini aapatziyariri oetarika-paeni, kaari amatziri aari. Ari añeeyakirini rirori okaatzi rantayitakirini, rootaki ayoteeyantakarini kyaaryootaki ikantziri Itomi Tajorentsi.

**Iinja ipinkathateeyerini maawaeni
atziri Jesoshi**

⁵Ari iroñaaka nokenkithatakotero paashini kipatsi irona jenokijato: rowaga ojeekaeyantapaeyaari iinja. Eero janta ipinkathariwenteeyeeni ronampiripaeni Tajorentsi, inta Itomi.⁶Ayotzi kyaaryootaki iroka, tema paerani ikantzimini irira Iraviiri: “Tee nokimitzimi eeroka, tee notajorentsitz naari. ¿Iitaka pikenkithashiryaaantanari? Tekatsi okantya pikenkithashiryaaoktaantenari. Tekatsi okantya paminako-

wiritaanantenari. ⁷Tema piwetsikakiri ponampiripaeni eejatzi atziripaeni. Omawitya ponampiripaeni ranaakotakae aaka atziripaeni eechonkiini, piitakina naakapaeni atziri jewawentziri maawaeni piratsipaeni eejatzi tema piwetsikakina oshiyakimiri eeroka.

⁸Tema pikantziri: ‘Eerokapaeni atziri pinkathariwenteeyeririni maawaeni jeekayitatsirini: maawaeni añaaayitakirini’.

Aritaki ikantaki Iraviiri paeranipe-
roroña. Omaanta tekira omonkaata
maawaeni. ⁹Omaanta ayoteeyakini
paerani ipoñaanaka Jesoshi jenokinta,
ratziritapaaki kipatsikika. Tee
ipinkatharitaperotapae, tee imonkaata-
paeyaari ronampiri Tajorentsi
ipinkatharitziri. Osheki rowashironkaeta-
witakari, ikamawenteeyakaeni, rootaki
kaari aateeyantyaani paamariki kaari
tsiwakanitatsini. Irira rirotaki otyaanta-
kiriri Tajorentsi ayoteeyantakarini
osheki ineshironkaeyakaeni. Iroñaaka
kameetha ijeekapae jenokinta,
ipinkatharitaperotapae eejatzi. Tema
rirotaki pinkathariwenteeyeririni
maawaeni: iitarikapaeni.

**Ikamantakae iitaka
ikamantakari Jesoshi**

¹⁰Ari riraga Tajorentsi riwetsikaeya-
kaeni maawaeni, eejatzi riwetsikakironi
maawaeni okaatziri añeeyakirini. Tema
ikowaki itajonkawenteeyeeni rootaki
ajeekayantakarini iroñaaka. Eejatzi
okameethatzi rowameethatakiri Itomi
kameetha, tema osheki ikemaatsita-
wentakae ikamawenantakaeri. Rootaki
okameethatantari apinkathateeyerini,
tema rirotaki awijakoeyanteeyaarini;
tema aritaki ikowaki itominteeyakaeni
Tajorentsi, ikowaki ragaeyeeni
jenokinta. ¹¹Ari rowameethateeyakaeni
Jesoshi, iroñaaka atsipateeyarini

akanteeyirini Iriri: “Pawa”. Rootaki
kaari ipashiwentakaantee Jesoshi
ikanteeyeeni: “Yeeyi”, eejatzi: “Choeni”.

¹²Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi:

“Ikantziri Jesokirishito Iriri:

‘Nokamanteeyerini yeeyipaeni
eejatzi choenipaeni tsika pikanta;
notsipateeyaarini nomampaa-
wenteeyemini’.

¹³Okantzi paashini Iwaperite Tajorentsi:

“Kameetha eekiyo niyaatayee
nameentyaari Pawa”.

Iroka paashini okantzi:

“Pawa, piñaakina jaka, nokaateeyi-
rini pitomipaeni, eejatzi pishinto-
paeni. Rootaki potyaanantakinari
nosheninkanteeyakaririni”.

¹⁴Aakateeyakini atziri itomipaeni
Tajorentsi, rishintopaeni; kamaniri
aneeyakini. Ari ikimiteeyapaakaeni
Jesoshi ratziritapaaki, ikamawenanteey-
yapaakaerini. Kyaaryo ikamawenteeya-
kaeni ithonkanteeyaririni iwinkatharite
kamaari, riraga kowawitachari rowama-
gaeyeenimi eejatzi ragaeyanakaenimi
paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁵Paerani athaawaanteeyawitawoni
akamaeyenimi, akantatyaani; omaanta
iroñaaka ameentaperoeyakarini riraga
Jesoshi rootaki kaari athaawanteeya-
naani, omaanta eekiyo aatayee aweshi-
ryaawenteeyanaarini. Tema ari aate
jenoki atsipatantapaeyariri Tajorentsi.

¹⁶Tee irira ipokashiteri Jesoshi ronampi-
ripaeni Tajorentsi, intakya aaka
maawaeni icharineeteni Awaraama
ipokashiteyakaeni. ¹⁷Rootaki
ratziritantapaakari, rirentziteyantapa-
kaerini; ikimiteeyantapaakaerini aari,
rootaki riyotantakari ineshironkaeya-
kaeni eejatzi ikantakiri Tajorentsi
ineshironkaeyeeni rirori. Tema roshiya-
kari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri-
paeni. Eejatzi imateeyakironi maawaeni
ikowakagaeyakiririni rirori, ikamaki

rowameethateeyantakaerini maawaeni aaka antzirori kaari kameethatatsi. Rootaki iroñaaka kimiwitaka iwinkatharite ñaanakowenantatsiri imateri ikanteri Pawa ineshironkaeyeeni. Roojatzi iroñaaka ñaaperotanteeyakaerini rirori akameethatzi. Eejatzi raakameethatee aaka janta jenokinta. ¹⁸Osheki ikemaatsitakawo rirori; eejatzi ñaantawitakari riraga iwinkatharite kamaaripaeni, rantakayerimi kaari kameethatatsi. Iroñaaka aaripaeni, aririka akemaatsitayityaawoni oetarika-paeni, eejatzi aririka ñaantawitakae kamaari, riyotzi riraga Jesoshi tsika okantari. Rootaki riyotantakari ramitakotanteeri aakapaeni. Ari imatero ishintsitakagae ajankaneki amatantyaawori eero akantawo kaari kameethatatsi.

**Jesokirishito ranaakotakiri
Moeseeshini ipinkatharitz**

3 ¹Rootaki iroñaaka, noyemi-jantzinkarite, nokamanantemiri tee pikimiteyaarini riraga kaari aapatziyaariri Jesoshi: riyoyagaeyakimini eeroka Tajorensi pitsipatantaneeyaarini janta jenokinta. Pikenkithashireyanakirini Jesoshi, tsika ikanta: rirotaki rotyaantanewo Tajorensi, ikamanteeyeeroni maawaeni ikowakaakaeri irira. Eejatzi rirotaki kimitariri riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni paerani: rowagaeniri rirori akowakotziriri aari. ²Paerani riraga Tajorensi ikantakiri Moeseeshi: “Kameetha piyotagaeyerini pisheninkapaeni, piyotakagaeyerini maawaeni nokowakagaeyakiririni”. Ari ikyaryoowentakirini Moeseeshi riyotagaeyakirini isheninkapaeni. Eejatzi riraga Jesoshi ikyaryoowentaperotakiniriroña Tajorensi maawaeni ikantakiriri. ³Tema ñaaperotaperotziri riraga wetsikirori ipanko: tee

ñaaperotaperotziri pankotsi. Tema irira riyotatziiro riwetsikiro: tee iyota pankotsi apaniroeni owetsikya. Eejatzi okameethatzi ñaaperotaperoteri Jesoshi, osheki ipinkatharitz; eero ñaaperotaperotziri Moeseeshi, tee ipinkatharitaperotzi. ⁴Eenitatsi wetsikirori pankotsipaeni maawaeni, omaanta omaperotatya riwetsikaeyakirini Tajorensi maawaeni añeeyakirini. ⁵Ñaakiro, riraga Moeseeshi kameetha ikyaryoowentzini rirori maawaeni ikowakaayitakiririni, omaanta ikimitakari ronampiri janta ipankoki. Ritawitakawo riyotagaeyakaeroni eechonkiini, rimpaezi Jesoshi riyotaaperotapaakaero maawaeni.

**Ikijakiri Tajorensi theenkiriri
eejatzi piyaathatariri**

⁶Omaanta Jesokirishito ikyaryoowentaperotzini Tajorensi maawaeni ikowakaakiriri. Tema raminakowiritantakae aaka maawaeni aapatziyariri ikimitaaganki apaani atziri raminakowiritaanteri isheninkaperopaeni. Aririka akantyaani aapatziyeeyarini rirori, tema ayoteeyakini asheninkateeyakarini; rootaki ayotakoeyantakaririni raanteeyaneerini janta jenokinta iinja. ⁷Eekiro piyaataye pikenkithashiryaakotero iroka ojankinataakiririni Ishire Tajorensi riraga Iraviiri:

“Iroñaaka pikemaeyawakirini ikantziri Tajorensi. ⁸Eero pipiyathapiintari pikimitaarikari riraga icharineetenipaeni Ishirayerini janta okaankiitziinta rapiitapiintakiri ipiyathatakari riraga Tajorensi. Aritaki ñaantaapiintakari osheki rantapiintakiro kaari kameethatatsi riyotantakariri irira rowashironkaeririka. ⁹Ikantzini riraga Tajorensi: ‘Kyaaryo ipiyathateeyawitakinani

naari pichariniitenipaeni paerani. Okaataki 40 ojarentsi natsipeta-shitakawo notajonkakowenta-piintziri'. ¹⁰Tema ipiyathateeyakini, ifaanteeyakinani, rootaki nokijeeyantakaririni naari, nokantakotakirini: 'Osheki itheenkakina, tee ikenkithashiryaana rajankaneki. Tee ikowae-yini riyoteeyeni oetarika nokowagagae-yakiririni'. ¹¹Tema nokijee-yakirini, rootaki nokantaperotakotantakariri: 'Eero rareteeyani janta Kanaanaki, eejatzi eero rareteeyani jaka okameetheetziika'".

Rootaki rojankinatziniriri paerani Iraviiri.

¹²Kyaaryoowa, noyemijantzinkarite, eero pikimitari riroripaeni pitheenkiri-kari Tajorentsi: tee okameethatzi. Rañaatzi rirori, ashi royironi. Omaanta aririka pitheenkiri, ari pipeyakoteeri: eero pikenkithashiryaaneeri eejatzi. ¹³Okameethatzi iroñaaka eerokya pitheenkiri rirori inta pamitakotawagaeyani eejatzi poemoshirenkawa-kaanteeyawoni eejatzi maawaeni kitejiri paapatziyakaaperotyaaari Jesokirishito: iinja eerorika pimatziro. Eerorika paapatziyeeyarini iroñaaka, roojatzi pikantyaani papiitapiintero kaari kameethatzi, pametyaawo: osheki pamatawitakya apaniroeni, eerokya pikoyi paapatziyari. ¹⁴Aririka eekiro aatatye ameentyaari Jesokirishito roojatzi akamantakya, aritaki ayoteeyanakin akateeyerini aateeyanakin jenokinta: eero ramatawitee. ¹⁵Omaanta pikenkithashireteero rojankinatziniri Iraviiri: "Iroñaaka pikemaeyawakironi ikantziri Tajorentsi. Eero pimajontzishiretzi pajankaneki, eero poshiyari achariniitenipaeni paerani ipiyathateeyakarini rirori".

¹⁶Pikenkithashireero! Paerani riraga ejiipitojatzi osheki rowashironkagaeyakirini maawaeni achariniitenipaeni paerani. Ari ikanteeyirini Moeseeshi: "Thame, nagaeyaneemini paashiniki kipatsi, kameethakya ajeekaeanteeyarini". Ikanteeyini: "Kameetha, thame aateeyeni maawaeni". Omaanta tema riroteeyakini piyathateeyakaririni Moeseeshi eejatzi Tajorentsi. ¹⁷Rootaki ijamakotantakariri Tajorentsi. Okaataki 40 ojarentsi ijamakotakari. Osheki ranteeyakironi rirori kaari kameethatzi, rootaki ishinetantakariri ikamaeyakini janta okaankiteronkiitziinta. ¹⁸Okameethatzi pikenkithashiryaakoteri ninkarika ikantakotziri Tajorentsi: "Eero pareteeyani janta okameetheeteenta". Tema rirotaiki achariniitenipaeni paerani riraga piyathatakariri Tajorentsi. ¹⁹Naakiro, itheenkaeyakirini, tee raapatziyari rootaki kaari rareteeyantani rirori janta okameetheeteenta.

Ikowaki Tajorentsi areteeyaani janta okameetheeteenta

4 ¹Pamine, ikanteeyakaeni Tajorentsi: "Aririka paapatziyeeyenani pijeekimoeyenani jaka nonampiki, jaka okameetheetziika". Omaanta kyaaryoowa, pikimitarikari riraga paejatziiteni kaari areetachani. ²Okameethaperotzini rowaga ikashiyakaawitakaririni Tajorentsi, eejatzi okameethatzi iroka ikashiyakagaeyakarini aari. Omaanta tee raapatziyeeyarini riroripaeni, rootaki ratsipetashitantakawori okaatzi ikamantawitakariri. ³Aririka aapatziyaperotakyaari Tajorentsi, ari areetaperotakya janta okameetheetziinta, omaanta eero rareeta riraga kaari aapatziyari. Tema ikantakarini Tajorentsi: "Nokijakiri, rootaki nokantaperotantariri: 'Tee paapatziyana, rootaki kaari pareetanta

janta okameetheetziinta”. Paerani, tekirani riwetsikironi kipatsi, riwetsikita-witanari ijeekantyaarimi, omaanta tee rareeteeyani. ⁴Ayoteeyakini riwetsikae-yawitakawoni maawaeni, monkaataka. Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Okaataki 6 kitejiri riwetsikaeyantaka-worini Tajorentsi maawaeni; monkaataka. Roojatzi, kitejiri 7 ipakaakiro riwetsikantakawori, ari okaatzi: makoryaapaaki”. ⁵Ari riwetsikawitanari, omaanta tee raapatziyeeyarini riroripaeni, rootaki ikanantari eejatzi Tajorentsi: “Eerokya rareeteeyani jaka okameetheeyaaperotzika”.

⁶Ari okameethataki iroka ikantakiririni Tajorentsi, omaanta eero rareeteeyani riraga paejatziiteni ikantakirini: ñaakiro, tee raapatziyeeyarini. Omaanta ijeekagaantee areetagaantaachani. ⁷Rootaki riyoyaantakawori Tajorentsi paashini kitejiri, ikantzi: “Iroñaakakya nokowaka-gaeyakirini atziri raapatziyeeyenani rareeteeyanteeyarini jenokinta”. Rootaki rojankinatakaantakaririni Iraviiri: “Iroñaaka, aririka pikemawakiri Tajorentsi ikenkithatakayemi, eero pimajontzishiretzi, eero pitheenkiri”. ⁸Arimi rareetakaayaarimi Joshoe isheninkapaeni janta okameetheetziinta, ¿Arima roojatzi rojankinatakaakirimi Tajorentsi Iraviiri: “Iinja rareeteeyanaani aapatziyeeyanarini janta okameetheetziinta”? ⁹Rootaki ayoteeyantakarini iinja aateeyeeni maawaeni aapatziyariri Jesoshi janta okameetheetziinta amakoryaapae, eero janta apomeentsitapaa antawaetapae. ¹⁰Paerani ithonkantakawori Tajorentsi riwetsikayitakironi, ipakaakiro, tekatsi rantee eejatzi. Eejatzi aaripaeni, aririka aateeyeeni rirorikinta, akimiteeyapaeyarini, amakoreeyapaeni, tekatsi anteeypaeni.

¹¹Thame akowaperoeeyeroni areeteeyaani janta: eero apiyathatari, eero atheenkiri akimitarikari paejatziiteni.

Eerorika aapatziyaperotari, eero areetaari. ¹²Kyaaryoowa, eero pikantashita paapatziyari Tajorentsi. Añaatsiri irira, osheki itajorentsitz; imataperotakiro maawaeni ikanteeyirini. Tekatsi pomeentsitzimotyaarini irira, eejatzi Iwaperite oshiyakawo añi: tema okyaantakae ajankaneki inashitantyaa-wori okaatzi akenkithashiryaaari kimitaka jawiri apitetachari othoyempitzi aririka okyaantakae inthomaenta awatha. Tema okyaantakae Iñaani ajankaneki eejatzi ashireki kimitaka jawiri okyaantakae aepatha eejatzi atonkiki. Tema riroatzi oshiyakaawentacha Tajorentsi: riyotzi tsika okantari akenkithashiryaaantari, riyotziro eejatzi ashire; riyotziroña tsika akantari. ¹³Tekatsi materini omanapithaterini: iñaaperoeyakaeni maawaeni; tsikarika ajeekaeyini, iñeeyakaeni. Ithotyayitzi-roni kipatsi; riroatzi aminakowentee-yeeroni antakirorika kameethatatsiri, rooma teerika.

Jesokirishito ikimitawitakari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri

¹⁴Ari riyaaatee Jesoshi janta jenokinta, itsipatapaari Iriri, riraga Tajorentsi. Iroñaaka ikantziri irira: “Pikaminthagaeyerini aapatziyeeyanarini”, ikimitawitakari riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni, rootaki okameethatantari akanteetateyeeyaani aapatziyeeyarini. ¹⁵Ratziritapaakini paerani, ikemaatsitayitakawoni oetarikapaeni, eejatzi riraga iwinkathariteni kamaari-paeni ikoyi rantakayerimi kaari kameethatatsi, omaanta tekatsi rantzi. Riyotzitantakaerori omaanta rirori maawaeni akemaatsitayitarini eejatzi tsika ikantakaeri kamaari. Riyotzi opomeentsitzimoeyakaeni, omaanta imatziro ramitakoperoeyakaeni. ¹⁶Eero iroñaaka athaawantari amaneri

Tajorentsi: ayoteeyakini ineshironkaeya-kaeni, ikaminthaaperoeyakaeni. Eero ishinetee owashironkagaeyaani.

Ikowakaakiriri Tajorentsi riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri

5 ¹Ari riyoyaakiri atziri Tajorentsi iitakiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, ikowakaapiintziri ramana-koeyaarini atziri. Irira taakiniriri Tajorentsi oetarika ipaeyeririni. Rantee-yironi kaari kameethatatsi, rootaki maawaeni ojarentsi rowantanariri ñaanakowenantatsiri Tajorentsi apaani piratsi kameethari, itaakiniri. Roojatzi raakameethatanteeyaariri maawaeni aapatziyariri rirori, ikimitakaanteeyakarini tee ranteeyironi kaari kameethatatsi. ²Ari ikimiteeyakaeni aari, rirotaki atziri; tee imatziro ijeeki kameetha, omaanta rantziro rirori kaari kameethatatsi. Rootaki riyotantakari ikaminthagaeyakirini paashinipaeni aririka rantero kaari kameethatatsi. ³Omaanta otzimaty rirori rowamayeniri Tajorentsi rowishate, ipeyakoteniri okaatzi rantziri, ari ikimitari paashinipaeni atziri antzirori kaari kameethatatsi riraga amakiriri rowishate rowamayeniri Tajorentsi ipeyakoteniri rantani. ⁴Tee rirojatzi iitashitachani iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta iitzi Tajorentsi; okimitaka paerani iitakiri Aawooni ñaanakowenantayitatsirini.

⁵Eejatzi ikimitaka Jesokirishito: tee rirojatzi peyashitachani kimityaarini iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta iitakiri Pawa Tajorentsi. Tema ikantziri paerani: “Eeroka notyomi, ironaaka kitejiri notomintakimi”.

⁶Paashini eejatzi ikantziri Iwaperiteki: “Pikanteetateyeyaani piñaanakowenantanaki, pikimityaari rirori Merekishereeki”.

⁷Paerani, ratziritantapaentarini Jesoshi, osheki ramanapiintziri Iriri, iraperotaka, eejatzi itacheronka-waantetanaki ikantziri: “Pawa, aririka nokame niyotaki pimateena pipiriinteena”. Ari osheki ipinkathakiri Tajorentsi, rootaki imatakaantakiriri irira ikowakaeriri. ⁸Kyaaryo, itomi Tajorentsi rini, omaanta paerani ikemijantaperotakiri ashitariri, rootaki ikemaatsitantakawori oetarikapaeni. Ironaaka aririka aapatziyaari aaka eejatzi akemaatsiwentyaari oetarika, riyotziro rirori tsika okantari. ⁹Ari imataperotakiro maawaeni ikowakaeriri Iriri, ikemijantaperotakiri: rootaki imatantawori eejatzi rowawijaakoeyirini maawaeni aapatziyaperoyaririni rirori. Ironaaka eero aateeyini paamariki kaari tsiwakanitatsini, inta aateeyeni jenokinta, akanteetateyeyaani ajeekae-yapaeni. ¹⁰Rirotaki roshiyakaawentakiri Tajorentsi iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, ikantziri: “Irira notyomi kimitaka Merekishereeki rirori”.

Tekira pikemijantaperotziro rowaga rojankintziri

¹¹Nokowawitaka nothotyeemiromi tsika ikantaka Jesoshi roshiyantakariri Merekishereeki, niyotaaperoeyemironimi. Eenitatsi piyotantawitari, omaanta tee pikemijantawakina kameetha, tema eentsikiroeni pinoshikawentyaawo.

¹²Okameethatemi piyotagaeyerinimi ironaaka paashinipaeni, omaanta eenitatsi pikowaeini iyotagaeyemirini. Pikowaeini napiiteemiro kaari pomeentsitatsi. Pikimitakari eentsi: kowatsimi pithote, tee paawiuro patsikero poyaari. ¹³Kyaaryo, pikimiteeyakarini eentsi, kowatsimi pithote: tekira piyotaperoyeironi Iñaani Tajorentsi iyotagaeyerini tsika akantyaari akameethateeyanteeyarini.

¹⁴Piyotaperoterimi Tajorensi, pikowae-yenimi poyaari patsikaperoterimi. Piyotakimi iitaka kameethatatsiri anteeyakirini, eejatzi piyotakiromi kaari kameethatatsi eero pantziromi.

Ikamantziri jankinatzirori iitaka rojankinatantanariri

6¹Eero napiitapiinteemiro iroka niyotaaokotapiintziriri Jesokirishito: tee opomeentsita. Eero iroñaaka pikantaana: “Papiitapiinteenawo”. Okameethatzi eekiro piyaateeyatyeeni piyotaperotanakiro maawaeni ikowaka-gaeyakimirini Tajorensi. Nokantzimini paerani: “Eero pantashiyitawoni oetarikapaeni, eero owawijaakotzimi: tekatsi pikantya powawijaakoteeya apaniroeni eeroka. Okameethatzi paapatziyari Jesokirishito pawijakotanteeyarini. ²Pikaawoshitawenteeyarini riyoteeyantyaarini atziri paapatziyaari Jesoshi. Aririka pikanteri Tajorensi ramitakoteri piyemijantzinkarite, pipampiteeyerini. Aririka akamaeyeni apiriinteeyaneeni eejatzi, roojatzi ikantakowenteeyeeni rirori”. Ari eero napiiteemiro iroka piyotzitarini, ³omaanta roori aririka ikowakayena Tajorensi, niyoteemiro owakirari, kaari pikemapiintzi.

⁴⁻⁶Pamine. Eeniro asheninka kemawitaworini iñaani Tajorensi, riweshiyawentawitakari Tajorensi, amitakotawitakari Ishire roori. Riyotawitaka okameethatzi iñaani Tajorensi; riyotawitaka iinja ipinkathariwenteeyeeni Jesokirishito. Omaanta rookaero raapatziyawitarira. Aririka rookaero raapatziyarira Itomi Tajorensi, okimitaka ikowaki rapiiteerimi eejatzi ikentakotakaanteeri koroshiki. Itheenkakiri, ikowaki itheenkakagaeyerini paashinipaeni atziri, ishironawentee-yantyaaririni Jesokirishito. Ari tekatsi

ikanteeya raapatziyaperotanteeyaariri riraga kemijantawitacharini. Kyaaryoowa, poshiyarikarira eerori. ⁷Aririka kameetha opariyi inkani kipatsikira kaankipatharensiki ari onintziro pankirentsi oshooki kameetha, rootaki rowaeyarini riraga pankitzirori. Tema rirotaqi Tajorensi owameethatzi-ropi rirotaqi. Kimitawori iroka pankirentsi rirotaqi oshiyakaawentachari aapatziyariri Jesoshi. ⁸Omaanta aririka añaakiro owantsiki tsirompimashi eejatzi paashinipaeni kitochee, tema pikantzi: “Tee okameethatzi, thame akiyakoeyeroni, atagaeyeroni maawaeni”. Kyaaryoowa, pikimitawokari eerori, omaanta okameethatzi pikimityaawo kameethari kipatsi.

Iweshiryaakaakari riraga rojankinatziniriri

⁹Ari nokantawitakimi: “Pitheenkakari”, eejatzi nokantzimi: “Pikimitawokari kipatsi oshookantari tsirompimashi”. Omaanta, nosheninka, noninteeyakimini. Niyotakimi kameetha pijeekae-yakini, eejatzi rowawijaakoeyemini Tajorensi. ¹⁰Tema ikameethataki, eero ipeyakotawo maawaeni pantziniriri: riyotzi pikyaaryoowentakiro ikowakaemiri, riyotzi pikaminthagaeyirini piyemijantzinkarite, pikantani. ¹¹Nokowakaaperoyakimini pikyaaryoowenteeyeroni pinintashireeyerini paashinipaeni, pikantyaani, roojatzi omonkaantyaari ipinatantemiri Tajorensi. ¹²Eero piperashiryaawo ikowakaemiri Tajorensi, inta pikimiteeyarimi riraga paashinipaeni aapatziyaperotariri Jesoshi, kyaaryoowentziniriri maawaeni ikowakagaeyiririni rirori. Kyaaryo iñeeyeroni maawaeni ikashiyakagaeyakiririni.

¹³Pamine, aririka akowaki ayotakaaperoteri paashinipaeni asheninka

kyaaryo ani akantakiriri, akantziri: “Riyotzi Tajorensi kyaaryo ini iroka nokantzimiri. Ranaakoeyakaeni rirori, ipinkatharitaperotzi. Aririka namatawitemi, rowashironkaenaata”. Eenitatsi iroñaaka ikantakaeri Tajorensi, omaanta tekatsi anaakoterini rirori, tekatsi owashironkaerini rirori. Apatziro ikantziri Awaraama: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorensi: eero nopaashinitayitzironi noñaani”.¹⁴Roojatzi ikantziri: “Kyaaryo, notajonkakowentemi, osheki netakotzimi; eejatzi noshekyakiri picharineeteni”.¹⁵Riraga Awaraama eekiro riyaatatzi royaakotziri Tajorensi imonkaatero okaatzi ikashiyakaakariri roojatzi iñaantakawo maawaeni.¹⁶Tema aririka akowaki ayotakaaperoteri paashinipaeni asheninka kyaaryo rini akantakiriri, akantziri: “Riyotzi Tajorensi kyaaryootaki iroka nokantzimiri. Ranaakoeyakaeni rirori ipinkatharitaperotzi. Aririka namatawitemi, rowashironkaenaata rirori”. Aririka ayotaki ipinkathataperotaki Tajorensi, ari ameentaperoteeyawo ikantakaeri.¹⁷Eenitatsi ikashiyakagaeyitakaririni Tajorensi riraga paejatziiteni. Ikowakini riyoteeyeni eero ramatawitteeyirini, rootaki ikantaperotantariri: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorensi: eero nopaashinitayitzironi noñaani”.¹⁸Ari okyaaryooperotaki iñaani Tajorensi: tee riyotzi itheeya. Omaanta eejatzi ikantzini: “Kyaaryo iroka nokamantemiri”, ayotaperoeyantakarini eerokya ramatawitantzi. Iroñaaka, aririka ameentyaari rowawijaakoeyakaeni, ayotaperotaki imatakaero iroka ikantakaeri: rowawijaakoperoeeyeni.¹⁹Aririka ayoteeyakini awijakotakae, tema aweshiryaapero-taka. Noshiyakaawentemiro: okimitaganki antawo pitotsi eenitatsi otenaki-

riri jatatsiri inthomaenta iñaan areetakawo jaawikinta kipatsi, tema rameenteetawo eero omatantawo tampyaa onoshikero pitotsi mapimashiki ochereeteki. Eejatzi aaka oshiyakawo, tema ameentapiintari Jesoshi riraga areetakariri ijeekinta Tajorensi. Ikimitaga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri ikyaapaaki jantakironta Tajorensinakiki, tema ayotaki aaka aritaki aate jenokinta atsipatapae-yaari Tajorensi.²⁰Reewateeyanakaeni Jesoshi, ikamantakowentakae: ikimitakari riraga Merekishereeki, riraga iwinkathariteni ñaanakowenantatsiri paerani. Tema ikantani iñaanakowenantzi.

**Merekishereeki rirotaki
ñaanakowenantatsiri
ranaakoeyakirini maawaeni
isheninkani Rewii**

7¹Ari iroñaaka nokenkithatakoteri riraga Merekishereeki: paerani ipinkathariwenteeyakirini riraga jareemijatzi. Eejatzi Tajorensi, riraga jeekatsiri jenokinta, iitakiri ñaanakowenantatsiri. Ari ijeeki paashiniki nampitsi Awaraama. Ragaeyanakirini isheninkapaeni, riyateeyanakini romanateeyirini riraga rowayirite riraga noshikiriri itominthori: osheki rineeyawitani, omaanta ithonkaeyakirini maawaeni iijanipaeni, iwinkatharitepaeni, maawaeni. Ari ipiyanaa rirori, roepiyeeri itominthori, eejatzi ramayiteeroni rowagawoni riraga rowayirite. Ipiyantaari, itonkiyotawakari Merekishereeki, ikantziri Tajorensi: “Pitajonkakowentero Awaraamaka kameetha ijeekantyaari”.²Roojatzi raagaantee Awaraama owaagawontsi, ipagaantakiri rirori, ikantziri: “Iroka rashi Tajorensi”. Otzimirika 10, ari ipakiri apaani. Akantziri Merekishereeki

añaaneki: “Kameethatatsiri”. Ipinkathariwenteeyirini jareemijatzí. Akantziri Jareemi añaaneki: “Kameetha ajeekae-yini”. ³Rowaga Iwaperite Tajorentsi tee okenkithatakotziri iriri Merekishereeki. Tee okenkithatakotziro riniro, icharini, eejatzí icharineetenipaeni. Tee okenkithatakotziro itzimantakari eejatzí ikamantakari. Okimiwitaka ikantani ijeekini, rootaki roshiyantakariri Itomi Tajorentsi; ikantani rirori iñaanakowenantaperotanaki, ikantapiintziri Tajorentsi: “Pitajonkawenterí maawaeni aapatziyanari”.

⁴Ñaakiro, osheki ipinkatharitzini Merekishereeki. Itakaanteeyakaririni paerani Awaraama, omaanta ipinkathatziri, eejatzí ipagaantakiri rowaagawoni rowayiritepaeni. ⁵Pamine, roojatzikya ijeeki isheninkani Awaraamani: riraga Rewii. Rojankinataakiri Tajorentsi Moeseeshi, rowaga kaminagaantsi: “Ikowaki Tajorentsi iiterikya isheninkani Rewii ñaanakowenantatsini. Nokowaki maawaeni ijoriyyotzinkarite ipagaanteri rirori rowaagawo, ipira, maawaeni: ikaaterika 10, ari iperi apaani”. Ñaakiro, isheninkani Awaraama rineeyini: isheninkani Rewii eejatzí maawaeni ijoriyyotzinkarite. Isheninkatawakagaeyakani. ⁶Omaanta paerani riraga Merekishereeki tee isheninkatyaarini Rewii, rinashita rirori; omaanta raawakiro Awaraamani rowaagawo ipagaantakiriri rirori, roojatzí ikantawaeri riraga ikashiyakakiri Tajorentsi: “Nokoyi itajonkawentemi Tajorentsi”. ⁷Ñaakiro, riraga Merekishereeki anaakotantatsiri ipinkatharitzí, rootaki ikanantariri Tajorentsi: “Pawa, pitajonkawenterí Awaraamaka kameetha ijeekantyaari”. ⁸Jaka asheninka iñeeyini riraga isheninkani Rewii, imonkaateeyakaeni aaripaeni, akamaeyini, omaanta

raapiintakiri maawaeni apaeyakiririni. Omaanta paerani riraga Merekishereeki, rinashita: okimiwitaka tee ikami omaanta rirori, tee okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Kamaki”. ⁹⁻¹⁰Paerani, ipagaanantakariri Awaraama owaagawontsi, tekirani ijeekeni Rewii: rimpaete ijeeki rirori. Omaanta arimi ijeekityaami, ipagaanterimi eejatzí rirori: tema ikimityaarimi riraga jewatatsiri ijeeki. Eejatzí ikimiteeyerinimi maawaeni isheninkapaenini Rewii: maawaeni ñaanakowenantatsiri. Aritakimi ipinkathateeyerinimi Merekishereeki maawaeni. Ñaakiro, ajoriyyotzinkarite ipinkathateeyakirini ñaanakowenantatsiripaeni, rootaki ipagaanteeyantakaririni oetarikapaeni, omaanta riraga ñaanakowenantatsiripaeni ipinkathataperoyakirini Merekishereeki: tema ranaakotantaki rirori iñaanakowenantaperotaki, ipinkatharitaperotaki.

**Jesoshi rirotaki
ñaanakowenantatsiri kimitaariri
Merekishereeki**

¹¹Ari ijeekaeyawitani riraga isheninkani Rewii: riraga Aawooni eejatzí maawaeni isheninkani rirori, iñaanakowenantateeyakini; eejatzí eeniwitacha rojankinateeyinirini Moeseeshi, iyotagaeyirini oetarikapaeni anteeeyirini. Omaanta tekatsi ikantee riroripaeni rowameethateeyeeni, rowawijaakoeyeeni; rootaki rotyaanantakariri Tajorentsi paashini ñaanakowenantatsiri, kimitaariri riraga Merekishereeki. ¹²Ari rinashita riraga ñaanakowenantatsiri, eejatzí iroñaaka rinashita ikowakagaeyakaerini Tajorentsi. ¹³⁻¹⁴Eeniwitacha ñaanakowenantatsiripaeni sheninkaeyakaririni Rewii, eejatzí rojankinateeyakinirini Moeseeshi, riyotagaeyirini oetarika

ranteeyakirini. Omaanta riraga owakirari ñaanakowenantatsiri tee isheninkatari Rewii, omaanta rirori isheninkatakari Joraa. Tee iñaanakowenantayitzini paashinipaeni isheninkani Joraa: tee rojankinateeyinirini Moeseeshi, tee ikantziri omaanta rirori iitakya ñaanakowenantatsiri. ¹⁵Iroñaaka ijeeki riraga kimitariri Merekishereeki, rinashita rirori, ayotantakari rinashita ikowakaeriri Tajorensi. ¹⁶Tee isheninkatari Aawooni iitantakariri ñaanakowenantatsiri; omaanta itajorensitaki eejatzi ikanteetatyaaani rañi, rootaki iitantakari ñaanakowenantatsiri. ¹⁷Tema ikantzirini Tajorensi paerani: “Pikanteetatyeeyaani piñaanakowenantanaki, pikimityaari riraga Merekishereeki”. ¹⁸Eeniwitachani iroka rojankinatziniriri isheninkani Aawooni kaminagaantsi, omaanta tee ikoyi Tajorensi apomeentsiwentyaawo iroñaaka. Atsipetyaawomi, tekatsi okanteeyeeni owawijaakoeyeni. ¹⁹Amonkaateeyeronimi maawaeni, eero owameethateeyeenimi. Omaanta riraga Jesokirishito aritaki imatakae ragaeyanakaeni janta Tajorensiki. Tee atsipetashitawo aapatziyeyakirini rirori.

Ikantzi Tajorensi: “Kyaaryo, ikanteetatyeeyaani Jesokirishito iñaanakowenantaperotanaki”

²⁰Tee ikantashita Tajorensi, ikantaperotzi: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorensi. Ikanteetatyeeyaani Jesokirishito iñaanakowenantaperotanaki”. ²¹Tee ikimitari riraga isheninkapaeni Aawooni. Omaanta ikantziri Jesokirishito: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorensi. Tee nokantashita, eero namatawitzimi. Eerokataki ñaanakowenantatsiri, pikanteetatyeeyaani”. ²²Rootaki ayoteeyantakarini ranaakotantaki

Jesoshi iñaanakowenantaperotaki, imateeyakaeni rowawijaakoeyakaeni. ²³Ari ikaateeyawitani osheki ñaanakowenantawitachari, omaanta kamapiinteeyakini, rookapiinteeyakirini iñaanakowenantawitani.

²⁴Omaanta riraga Jesokirishito, ikantani ijeeki: rootaki imatantawori iñaanakowenantzi, ikantani. ²⁵Imateeyakirini aapatziyeyaririni: rowawijaakoperoyakirini maawaeni kowaperotatsiri raaneeri Tajorensiki. Ikantani rañi, rootaki imatantawori ikamantakowenteeyakaeni.

²⁶Kyaaryo, okameethaperotzi iñaanakowentaperowente; tema Tajorensi rini, tee añiirro rantani, tee rantziro kaari kameethatatsi; tee ikimiteeyarini riraga kaari kameethateeyatsini ijeekimoeyawitapaentarinini. Iroñaaka ijeeki kameetha janta jenokinta. ²⁷Riraga iwinkatharitepaeni ñaanakowenantatsiri, maawaeni kitejiri rowamaapiintziniriri Tajorensi ipirapaeni, itaapiintziniriri. Ro rowamaapiinantanariri, osheki ikenkithashiryaaikiro kaari kameethatatsi ranteeyirini eejatzi ranteeyirini rirori ijoriyotzinkarite. Tekatsi rowamaapiinte riraga Jesokirishito, omaanta apatziro ikamawenteeyakaeni: monkaataka, eero rapiiteero eejatzi. ²⁸Ari paerani rojankinatzi Moeseeshi, ikantzi: “Iiteeyanakaeni isheninkani Aawooni ñaanakowenantatsiri”. Atziri rineeyini rirori, ranteeyironi kaari kameethatatsi. Omaanta roojatzi ikantzi Tajorensi: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorensi: ikanteetatyeeyaani Jesokirishito iñaanakowenantanaki”. Rivotaki Jesokirishito Itomi rirori, tee rantziro kaari kameethatatsi, omaanta ikantatyaaani ikameethaperotaki.

**Iñanakowenantaperotanaki
Jesokirishito janta jenokinta**

8 ¹Piyotawakiro iroka nokamante-miri: rivotaki Jesokirishito ñaanakowenteeyakaerini. Ijeekimotziri Tajorentsi janta jenokinta, janta rakope-roki; ikaatziri ipinkathariteeyini. ²Riraga isheninkani Aawooni ikenkithatakaapiintziri Tajorentsi janta pankotsiki riwetsikiri atziri, iitakiro Tajorentsi paanko. Omaanta riraga Jesokirishito ijeekaperotzi janta Tajorentsi: tee ro wetsikeroni atziri, omaanta Awinkatharite wetsikakirori ipanko janta. ³Riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri ipapiintziri Tajorentsi oetarikapaeni; rowamaakirini piratsi, shemi; itaakiniri. Omaanta Jesokirishito, tee rowamaeniri piratsi; rorojatziri kowaentsi rowamagaetantakariri. Roojatziri riyaatashitakiri Tajorentsi, ikantapaakiri: “Naaka kamawenteeyakiririni asheninka, owawijaakoeyakiririni”. ⁴Ijeekemi iroñaaka jaka kipatsikika, eeromi iñanakowenantzimi; ñaakiro, tee isheninkatari Aawooni: riroteeyakini isheninkani Aawooni thotyaaakirori rojankinatziniri Moeseeshi. ⁵Rantawaetapiintzi janta ikanteetzirinta: “Ipankomawo Tajorentsi”, omaanta tee janta ijeekaperote Tajorentsi. Apatziro oshiyakawentziro inampipero janta jenokinta. Paerani, riwetsikantawori Moeseeshi, ikantziri Tajorentsi: “Janta tonkaariki iitachari Shinayii niyotaaperotakimiro tsika pikanterori pankotsi: pimonkaataperotero nokantakimiri”. ⁶Okameethatawitaka rowaga rojankinatziniri paerani Moeseeshi, iñanatakowenantaperoeayakaririni Aawooni eejatzi isheninkani, eejatzi ramitakoeyawitakarini ajoriiyotzinkarite. Omaanta iroka owakirari inimotaakiri iroñaaka Tajorentsi

okameethaperotaki, osheki anaakotakiro rojankinatziniri Moeseeshi. Eejatzi ikimitaka, osheki imataperotakaeniro Jesokirishito, osheki ranaakotakiri Aawooni.

⁷Okameethaperotakimi rojankinatziniri paerani Moeseeshi, eeromi ikantzirimi paashini Tajorentsi. ⁸Omaanta ikantzini Tajorentsi paerani: “Tekira omonkaata, tee okameethaperotzi iroka rojankinatziniriri Moeseeshi Aawooni”. Rootaki rojankinatakaantakariri paashinipaeni aapatziyaririni paerani: “Ikantzi Awinkatharite: ‘Iinja ojeeki paashini nokamanteeyeririni maawaeni joriiyopaeni, inashitanakya. ⁹Eero okimitaawo rowaga nokantakiriri riraga itakaantakaworini. Paerani ijeekawitani maawaeni joriiyopaeni Ejiipitoki, omaanta nagaeyanakirini paashiniki kipatsi. Rojankinatawitakawo Moeseeshi nokowakagaeyawitakaririni, omaanta tee raapatziyeeyanani. Rootaki kaari namitakoeyantaarini. ¹⁰Iroñaaka eenitatsi nokamanteeyeririni maawaeni joriiyopaeni. Iinja niyotakaaperoeayakirini maawaeni nokanteeyeririni, ikenkithashireperoeyeroni, eero ipeyakoeyawoni. Ipinkathataperoeayakiranani, eejatzi notajonkakowenteeyerini naari. ¹¹Eero ratsipetashiteeyawoni riyotaawakagaeyeeyani, eero ikantawakagaeyani: “Nosheninka, piyoteri Nowinkatharite”. Aritaki riyotashiteeyanani maawaeni: pinkatharitatsiri, kaari pinkatharitatsi, maawaeni riyoteeyanani. ¹²Noneshironkaaperoeyerini maawaeni antzirori kaari kameethatatsi ari nopeyakoteeniri, eero nokenkithashiryaakoteero eejatzi rantayitzirini”. Rootaki ikantzitakari paerani Tajorentsi. ¹³Ñaakiro, ikantzini: “Eenitatsi paashini nokamanteeyeririni atziri, eero okimitaawo nokantzirini paerani”. Ari

iroka ikantziri iroñaaka, rootaki poyaataawori ikantzirini paerani.

**Ikenkithatakotziro ipankomawo
Tajorentsi rantawaetantari
ñaanakowenantatsiripaeni**

9¹Paerani ikanteeyirini Tajorentsi itakaantaworini tsika ikanteeyani ipinkathatanteeyaaririni, eejatzi ikantziri tsika okantyaari ipankomawo Tajorentsi rantawaetantyaari ñaanakowenantatsiripaeni. ²Ari riwetsikaeyakironi ipankomawo, imonkaatakironi ikantziririni Tajorentsi. Janta rityaawo Tajorentsinaki rantawaetapiintzinta ñaanakowenantatsiripaeni. Iiteetziro Tajorentsinaki Kameethari. Eenitatsi janta rowantariri ootamentotsi, eejatzi eenitatsi meeja. Janta meejaki rowapiintziro paa, okaataki 12, akenkithashireeyantaworini ipapiinteeyakaeni Tajorentsi owaeyarini. ³Jantakironta otzikaawo ari ojeeki Tajorentsinaki inampiperotari. Tekatsi kyaapiintatsini. Iiteetziro Tajorentsinaki Kameethapero-tatsiri. ⁴Ontsiryataakawo otzikaawo rowaga itaapiinantawori kajankapaneri, riwetsikaetziri ooro. Eenitatsi jaga Tajorentsinakiki rowaga kimitawori tsiwoonaki, ro ipashikantawori ooro. Jaga inthomaenta, eenitatsi kowitzi riwetsikaetziri ooro, inthomaenta iroka roteteetziro manaa. Eejatzi eenitatsi inthomaenta ikotzi Aawooni, rowaga shookashitachari paerani oshi. Eejatzi eenitatsi inthomaenta rowaga mapi rojankinatakaririni Tajorentsi Moeseeshi. ⁵Janta otatawoki kimitawori tsiwoonaki roshiyakaawentakiri apite jewatatsiri ronampiripaeni Tajorentsi iiteetziri keroowe. Roshiyakaantaka eeniro ijeekaki Tajorentsi. Ramineeyakironi otatawo kimitawori tsiwoonaki janta rowapiintziro maawaeni ojarentsi iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riraa

piratsi. Okimitaka ikenkithashireeyirini kamawenteeyeerini, neshironkaeyerini. Eero iroñaaka nothotyaaperotziro nokamantemiro tsika okantayitarini.

⁶Ari riwetsikaeyakironi paerani, imonkaatakiro ikantzirini Tajorentsi Moeseeshi. Roojatzi ikyaapiinteeyini ñaanakowenantatsiripaeni, rantawaeta-piinteeyinirini Tajorentsi. ⁷Omaanta tee riyaatapiinteeyini otzikaawoki jantakironta. Apaani riyaatzi maawaeni ojarentsi riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri. Reewataki rowamaeniri Tajorentsi piratsi, roojatzikya ikyaanaki apaniroeni, raaneero riraa, ipitenkakiro janta otatawoki kimitawori tsiwoonaki; ikantziri Tajorentsi: “Pawa, pikaminthagaeyenani, eero pikijawenteeyanawoni nanteeyakirini eejatzi ranteeyakirini nosheninkapaeni; eero pikenkithashiryakoeyaawoni eejatzi”. ⁸Ñaakiro, eenitatsi otzikaawo, otzikagaeyakiririni paashinipaeni ñaanakowenantatsiri eejatzi maawaeni joriyopaeni. Tekatsi ikanteeyaani riyateeyeni janta ijeekantaperotariki Tajorentsi. Rootaki oshiyakaawenanteyakaerini Ishire irira, ayoteeyantakarini riraga isheninkani Rewii eejatzi paashinipaeni tekatsi ikanteeyeeni rareetakagaeyeeni janta Tajorentsikinta. ⁹Okameethatzi akenkithashireeyeroni iroñaaka ayoteeyantyaarini: maawaeni ipapiinteeyakirini Tajorentsi, eejatzi maawaeni rowapiintziniri eejatzi itaapiintziniri, tee owameethateeyirini riraga papiintawitariri eejatzi taapiintawitanariri. Apatziro roshiyakaawentziro. ¹⁰Paerani riyotaashiteeyakarini oetarika rantashiteeyarini; oetarika rowagaeyarini, eejatzi oetarika imiriteeyirini; riyotaashiteeyakarini tsika ikantyaari ikiwapiintya, ikitetantyaari. Rootaki ikowakagaeyawitakaririni Tajorentsi atziri paerani. Omaanta ari okaatzini,

monkaataka. Ipokapaaki iroñaaka Jesokirishito aamagaeyarini. Iroñaaka inashita ikowakagaeyakaerini Tajorentsi aari, owakirari, kameethaperotatsiri.

Riraa Jesokirishito

¹¹Ipokapaaki Jesokirishito roshiyawitapaari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta okameethaperotaki iroka rantapaakiri rirori. Rantawaetzini paashinipaeni ñaanakowenantatsiri janta pankotsiki riwetsikiri atziri; omaanta rirori, riyataperotaki janta ipankoperoki Tajorentsi: kameethaperotaki roori janta jenokinta. ¹²Jaka kipatsiki riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riyatapiintzi maawaeni ojarentsi, raapiintziro riraa chiiwo eejatzi waakaaniki janta ipankomawoki Tajorentsi inthomaenta, rowaga ikanteetawitari inampitaperotari Tajorentsi. Omaanta Jesokirishito ikamawenteeyakaeni, roojatzi riyatee janta jenokinta ijeekaperotzinta Tajorentsi. Roshiyakaawentakiro raaneero riraa: kaari riraa piratsi, omaanta riraapero rirori. Ikantziri Tajorentsi: “Ñaakiro, nokamawenteeyakirini maawaeni atziri nowawijaakotantaariri, ikanteetatyeeyaani ijeekanteeyarini jaka anampikika”. Eero ratsipetashitawo rirori ipiyapiinte, apaani ikanta, ari okaatzi. ¹³Ari paerani aririka rantzironi asheninka kaari kameethatatsi, rowamaakiri ñaanakowenantatsiri waaka, rirorika chiiwo, rirorika waakaaniki janta ipankomawoki Tajorentsi. Roojatzi riraga ñaanakowenantatsiri raakiro riraa, itsikirijantawakari riraga antzirori kaari kameethatatsi. Eejatzi itaakiri iwatha, roojatzi itsikirijantawakari shirampari itsimenkitote piratsi. Roojatzi ikanteeyirini isheninka: “Ikameethatee eejatzi irika. Okameethatzi ikaateeyerini

eejatzi aapatziyariri Tajorentsi”.

¹⁴Omaantakya riraga Jesokirishito ikameethaperotaki rirori, okantani ojeeki Ishire amitakotziriri. Rootaki ikanantariri Tajorentsi: “Pawa, nokowaperotaki nokamawenteeyerini atziripaeni, nowawijaakoeyantyaririni”. Ari apaatawenteeyakaeni riraapero rirori, tee ro riraa piratsi: ikamawenteeyakaeni, iroñaaka eero atsipetaawo akenithashiriro kaari kameethatatsi, rowaga jatakagaenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini, omaanta anteniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakaerini. Roojatzi akanteetatyeeyaani ajeekimoeyerini janta jenokinta.

¹⁵Ari paerani apatziro ayoteeyakironi rojankinarini Moeseeshi, eejatzi antapiinteyakironi kaari kameethatatsi, aateeyantyarinimi paamariki kaari tsiwakanitatsini; omaanta ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rowawijaakoyantakaerini. Tema irira rirotaiki ñaanatakowentakaeri owakirari inimotawakaantsi Tajorentsi. Iroñaaka inashita ikanteeyakaerini rirori: “Okameethatzi maawaeni nokashiyakaeyakiririni aapatziyeyanarini niyoyagaeyakirini. Ikanteetatyeeyaani riweshiryaawenteeyaaawoni”.

Riyotagaeyakaeni iitaka ikamawenteeyantakaerini Jesoshi

¹⁶⁻¹⁷Ari pikenkithashireero rameteeyakarini asheninkapaeni. Eenitatsirika rowaagawopaeni, rojankinatzi paperiki: “Aririka nokame nokowaki rashitayiteeyawoni nosheninkapaeni”. Ari rojankinatakiro iwaeropaeni ashitayiteeyawoni rowaagawopaeni. Roojatzi, aririka ikamaki, riyoteeyanakini irira ninkarika ashiteeyawoni. Eerotzitarika ikami riraga jankinatzirori, eerotzita ragaeyironi owaagawontsi. Omaanta ikamaki-

rika, monkaataka: roojatzikya ragaeye-roni. ¹⁸Eejatzi okimitakani paerani: eenitatsi ikantziririni Tajorentsi ashenkani paerani. Tekatsi ikantya Tajorentsi ikame, omaanta ikamapiinteyakini tsimeri omonkaatantakari ikantziririni. ¹⁹Paerani ikamantziri Moeseeshi irira maawaeni ikaminagaeyakiririni ajoriiyotzinkariteni, roojatzi rojankinatantawori. Roojatzi ikamanteeyirini isheninka ikantziriri Tajorentsi; eejatzi rowama-gaeyakirini waakaaniki eejatzi chiiwo, raawakiro riraa, itsipataawakiro iñaa. Roojatzi raakiro iwitzi owisha kityonkawitzi eejatzi piyonkashinkanari, rowiinkakiro iñaa, ijeetantari isheninkapaeni. Eejatzi itsikirijakiro roori iroka rojankinatatakaakiriri Tajorentsi. ²⁰Aririka itsikirijeyakirini, ikanteeyirini isheninka: “Ari nokamanteeyakimironi maawaeni owakirari ikamantakinari Tajorentsi. Ikantzi: ‘Aririka pikemijantaperoteeyenani, notajonkakowenteeyemini’. Eejatzi eerori pikanteeyini: ‘Kameetha’. Rootaki notsikirijanantakimironi iroñaaka riraa”. ²¹Roojatzi itsikirijakiro eejatzi ipankomawo ipinkathateeyantaririni, eejatzi itsikirijeyakironi maawaeni jeekayitatsirini inthomaenta. ²²Ari rojankinatzi Moeseeshi: “Rootaki riraa piratsi owameethateeyirorini oetarikapaeni; eejatzi eerorika ijeeki kamawenteririni atziri, apaatawenziriri riraa, eero rawijakotee”.

**Ikenkithatakotziro iitaka
ikamawenantakaeri Jesokirishito**

²³Ari eenitatsi oshiyakaawenziriri iroka pankotsi eejatzi maawaeni jeekaeyatsirini inthomaenta. Okameethatzi itsikirijeyakironi rowameethatantakawori. Omaanta ojeeki jenokinta iroka roshiyakaawenteeyakirini, ijeeki

eejatzi anaakotzirori riraa piratsi, owameethaperotzirori maawaeni jeekaeyatsirini jenokinta: ²⁴rirotaki Jesokirishito. Riraga ñaanakowenantsiripaeni riyaaatapiintzi janta ipankomawoki riwetsikaeyirini atziri, roshiyakaawenteetziro: “Inampitari Tajorentsi”. Omaanta riraga Jesokirishito jatapero-tee jenokinta ijeekimotapaeri Tajorentsi, ikantakowenteeyakaeni. ²⁵Riraga iwinkatharite ñaanakowenantsiriri riyaaatapiintzi janta ipankomawoki Tajorentsi, raapiintziro maawaeni ojarentsi riraa piratsi: tee rayiro riraa rashi rirori. Omaanta riraga Jesokirishito eero rapiiteero ikamawentee. ²⁶Aririkami raapiinteromi riraa Tajorentsi, okameethatemi ikamapiintemi, paerani: riwetsikantawori kipatsi, rityaawomi ikamapiintemi, roojatzi iroñaakami. Omaanta monkaataka paerani ikamantakari: apaani ikamaki, rowawijaakoeyakaeni. ²⁷Ayoteeyakini apaani akamaeyakini, ari okaatzi; tee apiitapiintziro akame. Aririka akamae, roojatzi ikantakowenteeyakaeni Tajorentsi, akameethatikirika. ²⁸Ari osheki aneeyawitani, omaanta apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito; imonkaatakiro, eero ikamae eejatzi. Ari ipokae eejatzi iinja ipiyoteeyapaakaeni, raantaneeri jenokinta maawaeni aamagaeyaririni.

**Tekatsi okanteeyeeni rojankinarini
Moeseeshi owameethateeyeeni**

10 ¹Pamine, maawaeni rojankinatatakironi paerani Moeseeshi oshiyakaawentakiri riraga pokapaentatsirini, kameethaperotatsiri. Rareetapaenta, osheki itajonkawenteeyakaeni. Ikantziri Moeseeshi Aawooni: “Powamaapiinteniriri Tajorentsi piratsi maawaeni ojarentsi”. Ari ikantani isheninkani rowamaapiinteyawitarini, omaanta tekatsi okanteri owawijaakoeye-

rini riraga aapatziyaworini rojankinatzirini Moeseeshi. ²Arimi owawijaakoeyerinimi irika rowapiintziri, tema ari ipakaakiromi rowamaapiintziri. Eejatzi arimi rowawijaakoteeyaami rirojatzi, eero ikenkithashi-reeyeeronimi eejatzi rantayitzirini.

³Omaanta rowamaapiinteeyawitarini ipira maawaeni ojarentsi, roojatzi ikanta okenkithashiryaakaapiintari rantayitzirini.

⁴Tekatsi okanteri riraa waaka eejatzi chiiwo owameethateeyerini antziroiri kaari kameethatatsi. ⁵Ipokantakari kipatsiki paerani Jesokirishito, tema ikantziri Tajorentsi:

“Pawa, tee piñaaperotziro riraa piratsi, tee owameethateeyirini anteeeyirini kaari kameethatatsi. Rootaki piwetsikantanawori nowatha nokamawenteeyantyaaririni maawaeni atziri, nowameethateeyantyaaririni. ⁶Tee piñaaperotziri ikameethatzi maawaeni itaapiintee-yawitzimirini atziri, eejatzi maawaeni rowamaapiinteeyawitzimirini powameethateeyantyaaririni. ⁷Rootaki nokanantzimiri: ‘Pamine, Pawa, nopokaki jaka nanantemirori maawaeni pikowa-kaakinari. Nomonkaatero maawaeni rojankinatakotziteetakarini paerani’”.

⁸Pikenkithashiryaaperotero iroka ikantzirini Jesoshi: “Tee pikoyi, Pawa, rowamaemiri atziri piratsi, itaapiintee-yemirini. Tee piñaaperotawentari riraga pawitzimirini maawaeni rojankinatakotziriini Moeseeshi”. ⁹Roojatzi ikantziri: “Pamine, Pawa, pokakina nanantemirori maawaeni pikowakaakinari”. Ikanantawori iroka, ikantzi: “Eeniwitacha maawaeni rantayitawitarini isheninkani Rewii. Eenitatsi owakirataatsini”.

¹⁰Apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, eero rapiitaa ikamae eejatzi, imonkaatakiro. Rowameethaperoeya-

kaeni, eejatzi maawaeni riraga aapatzi-yeeyaririni, ikimitakagaeyakaeni tee antziro kaari kameethatatsi.

Tee rowawijaakotantzi piratsi inta Jesoshi owawijaakotantatsiri

¹¹Maawaeni kitejiri rantawaetapiintaki maawaeni ñanakowenantatsiripaeni, rowamaapiintziri Tajorentsi piratsi, itaapiintziri, omaanta tee owameethateeyirini maawaeni antziroiri kaari kameethatatsi. ¹²Omaanta apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rowameethateeyantakaerini, monkaataka. Roojatzi ijekapae janta rakoperoki Iriri, ¹³royaakiri imatantyaawori ikantakiririni: “Iinja nothonkaeyerini maawaeni kijeeyakimirini”. ¹⁴Apaani ikamawenteeyakaeni maawaeni: tema riyoyagaeyakaeni Tajorentsi, rowameethaperoeyakaeni. ¹⁵Eejatzi iyotaaperoeyakaeni Ishire Tajorentsi imonkaatakiro Jesokirishito maawaeni ikowakagaeyakiririni Iriri rowawijaakotantakaeri. Tema rowaga Ishire ojankinatakayiriri paejatziitieni okaatzi ikantakiriri Pawa Tajorentsi.

¹⁶“Tema ritakari ikantzi: ‘Tema Naaka Iwinkatharite joriyopaeni, rootaki inimotaakina pimonkaateninami nojankinatakaakiririni Moeseeshi pawijakotantanakya. Omaanta tee pimateeeyirini nokantakiriri Moeseeshi. Roojatzi inimotaantanari owakirari. Tema iinja nokenkithashiryaakagaeyemirini maawaeni nokowakagaeyakimirini pajankaneki, nothotyaakagaeyemirini, piyoperoyantyaaworini maawaeni’”. ¹⁷Roojatzi eejatzi ojankinatakaakiri: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Eero nokenkithashiryaakotziteeri eejatzi kaari kameethatayitatsini ranteeyakirini’”.

¹⁸Pamine, aririka ikaminthagaeyirini Tajorentsi antziroiri kaari kameethatatsi, eejatzi teerika ikenkithashiryaakoteeri

eejatzi rantakiri, eero ikowae eejatzi kamawenterini rowameethatantyaariri. Ñaakiro, iñaaperoyakaeni iroñaaka akameethatzi.

**Ikamanteeyakaeni iitaka
ikowakagaeyakaerini aari**

¹⁹Noyemijantzinkarite, ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rapaatawenteeyakaerini riraa rowawijaakotantakaeri. Iroñaaka ayoteeyakini iñaaperoyakaeni Tajorentsi akameethatzi rootaki kaari athaawanantari, inta akenkithatakaapiinteyerini Pawa.

²⁰Paerani eenironi ojeekini ipankomawoki otzikaawo, rowaga kaari riyatapiinteyantani atziri janta Tajorentsinakiki: tema otzikagaeyakirini. Omaanta ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, kaari otzimantaa iroñaaka otzikagaeni. Añaanee eejatzi, rootaki okameethatantari iroñaaka akenkithatakaapiinteri Tajorentsi.

²¹Iñaanakowenantaperotakae riraga Jesoshi, ipinkathariwenteraperoyakaeni aari, eejatzi maawaeni paashinipaeni aapatziyeyaririni rirori. ²²Rapaatawenteeyakaerini riraa, eejatzi akaawoshitawenteeyakarini. Rootaki iroñaaka kaari athaawanantari Tajorentsi, ayoteeyakini eero roepiyee, omaanta raakameethaperoyeeni. ²³Thame eekiro aatatyee aapatziyawo rowaga kyaaryooperotatsiri. Tema ayoteeyakini imatakaeniro maawaeni ikanteeyakaerini, eero ramatawiteeyeeni: rootaki okameethatantari akamanteeyerini paashinipaeni atziri iroka aapatziyakarika.

²⁴Thame iroñaaka oemoshirenkaeyerini paashinipaeni: anintawakagaeyani eejatzi akaminthayerini. ²⁵Eenitatsi ayemijantzinkarite kaari pokapiintatsi ikemijante: eero pikimiteeyarini eerori, omaanta pipiyotapiinteyaanini poemoshirenkawakagaeyantyaarini maawaeni. Tema ayoteeyini eero ojamanitzi ipokanteeyari Jesokirishito, rootaki okameethatantari aweshiryaawentee-

yaarini eejatzi aweshiryaakagaeyaarini paashinipaeni.

²⁶Pamine, aririka ayoteeyakini ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rootaki rowawijaakotantakaeri, okameethataki ameenyaawo, akemijantaperoyeerini: tema rootaki ikantziriri Tajorentsi, okyaaryooperotaki. Tee okameethatziroña atheenkiri, tee añiiri paashini owawijaako-teeni. ²⁷Aritaki iinja ikijeeyanakirini Tajorentsi maawaeni theenkiriri, rowashironkaaperoyeerini. Tema rotyaanteeyeerini maawaeni paamariki kaari tsiwakanitatsini. ²⁸Riraga ajorriyotzinkariteni rowamaapiinteyakirini kaari pinkathatziroori rojankinarini Moeseeshi. Eenitatsirika apite kantatsiri, aririka ikaatzi 3: “Eeniro rantani, noñeeyakirini”, ari rowamagaeyakirini isheninka. Tee ineshironkatziimaetari.

²⁹Aririka itheenkeri atziri Itomi Tajorentsi, eejatzi ikanterika: “Ratsipetashita ikamaki Jesokirishito, ratsipetashita rapaatakiro riraa, eero rowawijaakotee”; eejatzi ikantzimaterorika Ishire Tajorentsi, rowaga kaminthagaeyeerini: ¿Piitzima eero rowashironkaeri Tajorentsi? Aritaki rowashironkaaperotakiri kameetha: ikemawakiroota, kaari raapatziyantari.

³⁰Tema ayoteeyini ikantzi: “Naaka aritaki nopiyakowenteeyaaari, nowashironkagaeyeerini naaka”. Eejatzi ikantzi: “Kyaaryo nokantakowenteeyerini maawaeni atziri ikameethatakirika, tema naaka pinkathariwenteeyiririni”. ³¹Aririka itheenkante atziriipaeni, ikijakiri Tajorentsi, riraga añaaperotatsiri: okameethatzi ithaawantaperoyaarini kameetha, rowashironkaerikari.

**Pikyaaryoowentero paapatziyari
Jesokirishito, eero pithaayi
poyaantantyaariri**

³²Pikenkithashireeyaani tsika okantari paerani, owakira pikemakotakirini Jesokirishito. Ikijawenteeyakimironi pisheninka

pikemijantzi, omaanta eekiro piyaatatzi paapatziyari rirori. ³³Apaanipaeni ishironawenteeyakimini, rowashironkagae-yakimini. Tema ifeeyakimini osheki atziri. Omaanta paashinipaeni pitsipateeyapaakarini piyemijantzinkaritepaeni riraga owashironkaenkari. ³⁴Petakotapiintakiri riraga omonkyaagaawopaeni. Eejatzi aririka ikoshitakimini powaagawo, pikimoshireeyakini, pikantzi: “Rayeroota. Iinja ojeekaperotayiteeni kameethatayitatsirini janta jenokinta, eero añaapae koshiteeni janta. Akanteetatyeeyaani ajeekaeyeni janta okameetheetyaaperotzinta”. ³⁵Eero pipeyakotziro pikimoshirewentziri, eekiro piyaatatyeey pikimoshireyanakini. Kyaaryo, ipinatemi Tajorentsi. ³⁶Okameethatzi pikantyaani pikyaaryoo-wentero maawaeni ikowakaemiri Tajorentsi, roojatzi imatantakimirori ikantakimiri. ³⁷Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Rooteentsi ipokae Awinkatharite, eero ojamanitzi, tema ikantzi: ‘Ari nopokae. ³⁸Okameethatzi ikemijantaperoyenani riraga nowameethatzi. Omaanta rookaerorika ikemijantzi, eero niweshiryaa-wentaari’”. ³⁹Tee atsipateeyarini aari riraga ookaeyirorini ikemijantzi: riyateeyeni rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini. Akemijanteeyini aaka, aateeyeni jenokinta.

Ranteeyinirini aapatziyarini Tajorentsi paerani

11 ¹Paapatziyari Jesoshi piyotaperotantakari imataperotemiro maawaeni ikantakimiri. Eenitatsi osheki kaarira afeeyini, omaanta aapatziyari Jesoshi, rootaki ayotantakariri afeeyeeni iinja maawaeni ikashiyakagaeyakaerini. ²Raapatziyari Tajorentsi riraga paejatziiteni rootaki ifaaperotantariri Tajorentsi ikameethatzi. ³Aapatziyari aaka, rootaki ayoteeyantakarini ifaawaetakira Tajorentsi rootaki ojeekantakari kipatsi, jenokinta, eejatzi

maawaeni jeekantawori. Ifaawaetaki, jeekanaki: tekatsi raashitero riwetsikantawori. ⁴Raapatziyarini Tajorentsi Aweerini, rootaki ifaaperotzitantakariri Tajorentsi okameethatzi ipashitakariri; omaantakya riraga Kayeeni, tee raapatziyari, rootaki kaari ifaaperotantawo okameethatzi ipashiwitakaririni rirori. Ifaaperotakiri Tajorentsi Aweerini ikameethatzi, rootaki ifaaperotzitantakariri ipakiriri. Ikamakini rirori paerani, omaanta okameethatzi akimiteeyaarini: aapatziyeeyaarini ifaaperoeanteerini Tajorentsi akameethatzi. ⁵Raapatziyari Tajorentsi Enoko, kaari ikamanta. Añaatsi rini, raaneeri Tajorentsi jenokinta. Tekatsi ñeerini eejatzi: kyaaryo, raaperotaneeri jenokinta. Tekirani raayirini, ikantzini: “Kyaaryo, noñaaperotakiri Enoko ikameethatzi”. ⁶Eerorika aapatziyari, eero ifaaperoeeyeni akameethatzi. Eenitatsirika kowatsiri rareetyaari Tajorentsi, okameethatzi raapatziyaperotyaaari, eejatzi riyotaperotanaki ipinateri kowaperotatsiri riyoteri.

⁷Eejatzi raapatziyari Tajorentsi Noeni. Ikantzirini rirori: “Iinja opoke osheki inkani, inkaaretanaki maawaeni. Piwetsikero antawo pitotsi pawijakotanteeyarini”. Ari ikemijantaperotakiri. Ojarentsitaperotawitani, omaanta rantaki pitotsi, rawijakotantaari, eejatzi rawijakoeyantaarini maawaeni jeekimoeyiririni ipankoki. Tee raapatziyeeyarini paashinipaeni isheninka, rootaki ikantakotantakari, rowashironkaeyantakaririni Tajorentsi. Omaantakya riraga Noeni rowameethatziri: tema raapatziyari rirori. ⁸Eejatzi rirori Awaramani, raapatziyarini Tajorentsi. Ikantzirini rirori: “Nokowaki piyaate paashiniki kipatsi, janta inteen: aritaki pijeekapae. Nopemiro pashitape-

rotyaari eerori; eejatzi noperi pitomi, picharini, maawaeni. Thame piyaate, nokoyi noñaayemiro”. Ari riyataanaki, omaanta tee riyotzi tsikarika riyaaate. ⁹Rareetantakari, iñaapaakiri paashini atziri jeekatsiripaeni. Okimiwitaka kaari iipatsite, tee ijeekaperotzi, omaanta ikinayitakini; omaanta ikantani raapatziyari Tajorentsi. Eejatzi ikimiteeyakani itomi Ijaaka eejatzi icharini Jakoowo: tee ijeekaperotzi, tee riwetsikaeyini kameethari ipanko, ¹⁰omaanta ikenkithashireyironi paashini inampi, kaari riwetsiki atziri. Riyoteeyakini iinja ragaeyaneerini Tajorentsi janta inampiki, riwetsikakiri rirori. ¹¹Aapatziyari Tajorentsi Jaarani: antyashipawo ini, tee itzimi otomi. Roojatzi antyaashipawoperotantanaka. Ikantakiro Tajorentsi: “Iinja itzime pitomi”, roojatzi aapatziyantanakari. Okantzi: “Eero ramatawitana Tajorentsi”. Roojatzi itzimantaka. ¹²Eejatzi antyaashipariperowitakani Awaraama, oshekitaaperotaki rojarentsite. Tee itzimawita apaani itomi, omaanta roojatzi iroñaaka itzimakaantakawo iina otomi. Iroñaaka ikaateeyini isheninkapaeni oshekipero, eero amatziri ayoteeyerini tsikarika ikaateeyini: ikimiteeyakarini ompokiropaeni, eero amatziri ayoteeyerini tsikarika ikaateeyini. Eejatzi ikimiteeyakawoni opane impaneki janta othapyaaki inkaare, oshekipero.

¹³Ari ikamaeyakini riroripaeni aapatziyariri Tajorentsi: ijeekayawitani Kanaanaki, omaanta tee iñaaproeyironi maawaeni ikantakiririni Tajorentsi. Inta riyoteeyakini iñaagaero iinja. Ikantee-yini: “Tee nonampitaperotawo kipatsika, tee nojeekaperotzi jaka”. ¹⁴Rootaki ayoteeyantakarini ikowaeyakini rareeteeyaani paashiniki nampitsi inampiperotantapayaawori. ¹⁵Ikowae-

yeenimi ipiyeeyaneenimi janta Ejiipitoki ipoñaakanta, ari riyaaateeyeenimi.

¹⁶Omaanta ikowaeyakini riyaaateeyeni okameetheeeyenta nampitsi: rowaga jeekatsiri jenokinta. Rootaki riweshiryaawenantakariri Tajorentsi rirori: tee ipashiwentakaematari, itomintaperoeayakarini. Eejatzi riwetsikaeyenirini ijeekaeayantyaarini.

¹⁷Ari ewankaritapaaki Ijaaka, roojatzi iñaantakari Tajorentsi Awaraama, riyotantyaari kyaaryorika ikemijantaperotziri. Ikantziri: “Powamayenari pitomi papintzite, pitayenari”. Ikemantakariri, ikantziri: “Ari, niyaate nowamaeri”.

¹⁸Paerani ikantzirini Tajorentsi Awaraamani: “Iroñaaka eenitatsi pitomi papintzite, piitakiri Ijaaka. Rirotaki ashitayiteeyaaririni picharineetayiteeyaarini, maawaeni. Tekatsi paashini ashityaarini”. ¹⁹Ikenkithashiryaaka: “Ikantana Tajorentsi: ‘Rirotaki ashiteeyaaririni picharineetayiteeyaarini, maawaeni’, tekira itzime rirori. Omaanta iroñaaka ikantakina: ‘Powamaeri’. Niyotaki aririka nowamaeri, ari ipiriinteeri”. Riyaatanaki, rooteentsi rowamaerimi, omaanta ikantziri Tajorentsi: “Eero powamaeri, omaanta noñaantatziimi. Iroñaaka niyotaki pipinkathataperotakina”. Ari okimitzimotawitakari Awaraama ipiriinteeri itomi, añaanee eejatzi.

²⁰Eejatzi rameentakari Tajorentsi Ijaakani, rootaki ikantakowenantariri Jakoowoni eejatzi Isawoorini. Ikantziri Tajorentsi: “Pitajonkakowentery notyomi apite”. Rootaki itajonkakowenantariri osheki. ²¹Eejatzi ikimitani Jakoowo, rameentakari Tajorentsi. Rooteentsi ikame, omaanta ipiriinanta-nakawo ikotzi amitakoterini; roeyotashitakari Tajorentsi, ikantziri: “Pitajonkakowenteyerini itomipaeni Josee”. ²²Eejatzi rirorini Josee,

rameentakari Tajorensi. Paerani ijeekini Ejiipitoki, eejatzi maawaeni isheninka, omaanta riyotaki ragaeya-neerini riraga Tajorensi joriiyopaeni janta iipatsiteki. Rootaki ikanantarini isheninka: “Rooteentsi nokame. Iinja, aririka piyaateeyaneeni aepatsiteki aari, pagaeyaneeronikya notonki, pikitatero janta”.

²³Paerani ikanteeyawitarini riraga iwinkatharite ejiipitotajzi: “Nosheninka, piñaakiri roshekiiyanakini joriiyopaeni: tee okameethatzi. Piyaateeyini powiinkaeyerini maawaeni itomipaeni, owakira tzimayitसरिनि”. Ari riraga iriri Moeseeshi rameentakari Tajorensi, eejatzi riniro: ipinkathateeyirini Tajorensi, rootaki ikanantari: “Eero apinkathatziri riraga iwinkatharite ejiipitotajzi. Ikameethataki atomi, eero ashinetziri rowiinkiteeri”. Ari imanapithatakiri, kaari rowamaantyaari. ²⁴Ari roojatzi oñaakiri Moeseeshi rishinto pinkathari. Okenkithashiryaaka: “Eero nowamaeri, inta nokimitakaantyaari notyomi, ijeeki nopankoki”. Roojatzi rantaritanaki. Rameentakari Tajorensi, rootaki ikanantari: “Tee nokoyi nosheninkatyaari ejiipitotajzi, naaka joriiyo”. ²⁵Riyotaki raapatziyeeyarini Tajorensi joriiyopaeni, rootaki rowashironkagaeyantakaririni rirori ejiipitotajzi. Ikimoshireyawitakani irirapaeni, omaanta tee okameethatzi rantakiri, rootaki kaari ikowanta Moeseeshi isheninkateeyaarini. ²⁶Tee ikoyiri iyorikite ejiipitotajzi ijeekimowitakari, omaanta ikowaperotaki raapatziyari Jesokirishito, ikemaatsitawentakari rirori. Riyotakini iinja ipinateri Tajorensi. ²⁷Rameentakari Tajorensi, riyotaki tee ikoñaatzi irira, omaanta riyotaki kijokiro royiri; rootaki kaari ithaawanantari pinkathari, eejatzi ishiyapitheeyakarini ejiipitotajzi,

ragaeyanakirini maawaeni ijoriyotzinkarite. ²⁸Eejatzi rameentakari Tajorensi, riraga kantziriri: “Iroñaaka tsiteniriki notyaanteri nonampiri rowamaeri itomipaeni theenkaeyanarini, riraga jewatatsiri ikoñaatzi. Omaanta aririka powamaeri owisha, pitziritero pipanko riraa pikyaapiintzira, rawijantyaari riraga owamaantatsiri, eerokya rowamaeri itomipaeni”. Ari raapatziyakari Moeseeshi, eejatzi raapatziyakagaeyakarini ijoriyotzinkarite, kaari ikamaeyantyaani itomipaeni. Ro aetantawori kitejiri: “Rawijantaririni ronampiri Tajorensi”.

²⁹Eejatzi raapatziyeeeyini maawaeni joriiyopaeni. Ishiyapitheeyakarini riraga ijoraarotepaeni ejiipitotajzi. Royaateeyawitanakarini irirapaeni, raawaerimi. Eenitatsi otzikaeyakiririni joriiyopaeni antaworoña inkaare, tekatsi ikineeyaneeni. Riyotaki Tajorensi raapatziyeeyarini, rootaki iteenkaryaatantakawori inkaare, okipatsitanaki niyanki. Intsipaete rawijeeyanakini intatsikeronta maawaeni joriiyopaeni. Royaateeyawitapaakarini ejiipitotajzi, omaanta roepiyaagaero Tajorensi inkaare, agaeyakirini joraaropaeni.

³⁰Eejatzi rameentakari Tajorensi joriiyopaeni janta Jerikooki. Rotantona-kitanteeyakawoni mapipaeni inkinagaa-kitakirori pankotsipaeni, rotzikagaeyakirini joriiyopaeni. Omaanta ikantziri Tajorensi: “Pishonkaeyanakaawoni nampitsi. Apaani kitejiri, apaani pitapoteeyaawo; paashini eejatzi, paashini eejatzi, roojatzi 7 kitejiri”. Ari monkaatapaaka kitejiri 7, roojatzi opariyantana otantonagaakitachari. Rowamagaeyakitzirini theenkiriri Tajorensi. ³¹Ojeeki janta tsinani, oetachari Raawa. Paerani osheki oshinetaayitarini shiramparipaeni kaari ayi. Aapatziyari Tajorensi roori, rootaki

amitakotantariri rotyaantanewopaeni Joshoe raminero nampitsi. Tee okami roori janta Jerikooki, tee okimitari paashinipaeni theenkaeyantatsirini.

³²¿Itaka paashini nokenkithatakoteri? Oshekitanaki iroñaaka nojankinari, omaanta ijeeki oshekipero paashinipaeni ameentariri Tajorentsi: Jeryoo, Waraaka, Shaansho, Jete, Iraviiri, Samoeri, eejatzi paashinipaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Eero iroñaaka nothonkimiro nokamantzimiro maawaeni rantayitzirini. ³³Rameenteyarini Tajorentsi paashinipaeni, rootaki ranaakoeyantawakaririni rowayiritepaeni. Rameenteyarini paashinipaeni rootaki imatantawori kameetha ipinkathariwenteeyirini isheninka, eejatzi imatantakanariri Tajorentsi ikantakiriri. Rookawitakari manitzimashiki, omaanta rameentakari Tajorentsi, rootaki kaari rowantari. ³⁴Paashini rookawiitari paamariki, omaanta tee itaga. Ithatyagaeterimi paashinipaeni, omaanta rowawijaakota-gaantakiri Tajorentsi. Imantsiyatagaantaki, omaanta retsiyatakotagaantakiri, ishintsitakaagaantakiri. Imatakagaantakiri omanatachari. Romishiya-gaantakiri omanaterinimi aapatziyariri Tajorentsi. ³⁵Ameentariri tsinanipaeni, rootaki ipiriinantaari oemini, eejatzi otomipaenini.

Omaanta omawitya ameentariri rowashironkaagaanteetakiri paashinipaeni aapatziyariri Tajorentsi, rowatsinagaanteetakiri; ikantziri: “Aririka pookaero paapatziyari rirori, ari kameetha nopakagaemi”. Omaanta ikantziri: “Eero nookiro naapatziyari. Iinja kameetha ijeekakayena Tajorentsi”. ³⁶Ari ishirontawentagaantakari, ipajapajaatagaantakiri, tak, tak, tak; roojotagaantakiri kareenathaki, romonkyagaantakiri, ³⁷itsitokagaantakiri

mapiki, pog, pog, pog. Itotakiri ithakiryaaakiri, thatzik. Ithatyaagaantakiri ithatyaamentoki, petzik. Paashinipaeni tee ikithaata kameetha, omaanta roori ikithaatashitakari imashi owisha eejatzi imashi chiiwo; okoetyeemotakari oetarikapaeni, ikijeetakiri, rowashironkaetakiri. ³⁸Ikinayitanakini teenta ijeeki atziri eejatzi tonkaariki. Imanapithayitakarini kijakiriri janta omooki impeeta. Ikameethaperoyakini, omaanta tee raakameethatziri riraga theenkantatsiri. ³⁹Ari rameenteyarini Tajorentsi rootaki iñaaperotantakariri Tajorentsi ikameethatzi; omaanta tee iñaaperoyeroni maawaeni ikashiyakaakaririni. ⁴⁰Okameethaperotaki ikowakagaeyakarini Tajorentsi: tee ikowakagaeyirini riraga paejatziiteni reewateeyeeni iñeeyeroni, omaanta ikowaki amonkaatawakagaeyeeyaani añeeyeroni maawaeni.

Ikantziri: “Pikyaaryoowenteniri Tajorentsi ikowakaemiri, eero piperashiryaawo”

12 ¹Ari osheki raapatziyeeyakarini maawaeni irikapaeni nokenkithatakoeyakirini. Iroñaaka okimitaka ipiyotashiiyakaeni, raminakoeyakaeni riyoteeyantyaarini oetarika anteeyerini aari. Noshiyakaawentemiro: tema rameteeyawoni ewankaripaeni ishiyeyani riyotantyaari ninkarika anaakotantatsini. Aririka ishiyeyanakini, rookagaantanakiro iithaaripaeni ishiyaperotantyaari. Aaka oshiyakaawentacha kaari anantyaawo kaari kameethatatsi amatantyaawori anteeyeroni maawaeni ikowakagaeyerini Tajorentsi, akyaryoowentero. ²Akantyaani akenkithashireeyerini Jesoshi, riraga owawijaakoeyakarini paerani, eejatzi rirotaki agaeyaneerini iinja jenokinta. Osheki ikemaatsita-

wenteeyakaeni koroshiki paerani, osheki rowashironkagaeyakirini rirori. Omaanta riyotaki ijeekakagaeyeeni kameetha janta jenokinta, rootaki ikemaatsitawenantakaeri. Iroñaaka ijeeki rirori janta rakoperoki Tajorentsi, ikaateeyakirini ipinkathariwenteeya-kaeni. ³Osheki paerani ikijeeyakirini theenkantatsiri, osheki rowashironkagaeyakirini. Iroñaaka okameethatzi pikenkithashiryaaperoeyerini, eejatzi eero powashireta, eero pijamashiryaawo.

**Rowashironkaakiri Tajorentsi
aapatziyariri Jesoshi antzirori kaari
kameethatatsi**

⁴Aririka ikanteeyawiteeni antzirori kaari kameethateyatsirini: “Thame ashinkitya. Thame antero oetarika akowakiri”. Kyaaryo niyotakimi pikanterika: “Eero nantziro. Eejatzi eero, pookaero pantayitzirini”. Omaanta tekira ikijantaperoetzimiro. Tekira rowamaanteetzimiro, tekira rowashironkaawentzimiro roojatzi pikamantakya. ⁵¿Pipeyakotakiro ma itomintakimi Tajorentsi? Pikenkithashiryaagaero eejatzi iroka kaminaakiriri paejatziiteni: “Notyomi, aririka nowashironkagaemi, eero pikijana, tema naaka Piwinkatharite. Eejatzi aririka nowashironkayemi, eero pikantashiryaashita. ⁶Aririka rantero nonintanewo kaari kameethatatsi, ari nowashironkaakiriri. Nokowaki niyotakaantyaariri tee okameethatzi rapiitapiintero. Aririka nowashironkayemi piyotantyaari notomintaperotakimi”.

⁷Aririka rowashironkaeyemini Tajorentsi, eero pikantashiryaashita. Inintashireteeyakimini, itominteeyakimini, rootaki rowashironkaantakimiri. Tema ameteeyawoni aari owashironka-

piinteeyirini atomipaeni. ⁸Maawaeni shirampari rowashironkagaeyakirini itomipaeni. Eerorika rowashironkaemi Tajorentsi, tee eero itomi, rishinto: tee pisheninkatari. ⁹Rowashironkagaeyakaeni ashiteeyerini, omaanta tema apinkathateeyakirini. Tema eejatzi okameethatzi apinkathateeyerini Tajorentsi ashiteeyerini, akanteetatyeyaani ajeekantyaari janta jenokinta. ¹⁰Riraga ashiteeyerini rowashironkagaeyakaeni eejatzi riyotagaeyakaeni ayoteeyantakarini ajeekaeyini kameetha jaka kipatsiki: eero ojamanitzi, ari akamaki. Omaanta tee riyoteeyini maawaeni, raamaashitawitani rirori; ikijashitee. Omaantakya riraga Tajorentsi, tee raamaashitayitani rirori, riyoperoeyakaeni kameetha: kameetha rowashironkagaeyakaeni, kameetha riyotaaperoyakaeni. Rootaki atsipatanteeyaririni rirori akanteetatyeyaani akameethaperoeyapaeni. ¹¹Aririka rowashironkagaemi, tema owashirewitanaka, tee akimoshiryaawitanana. Omaanta roojatzi akenkithashiryaaga, ayotaki riyotagaeyakaeni akimoshireyanakini eejatzi akameethatanaki.

**Piweshiryaawenteeyaarini
Tajorentsi**

¹²Pikimiteeyawitakani pimakoteeyatziini. Pipiriintanee, pishintsitane: piweshireeyanakyaani. ¹³Pikyaaryoowentero ikowakaemiri Tajorentsi. Piweshiryaakagaeyaarini piyemijantzinkarite owashireyawitacharini ikemijantaperoeyantyaarini rirori.

¹⁴Pikowaperoeyeni paakameethateeyerini maawaeni paashinipaeni atziri, eero pikijiri. Eejatzi pikowaperotaki pijeeki kameetha: eerorika pijeeki kameetha, eero pimatziro pikemijantakagaeyerini paashinipaeni, eero riyoteeyirini Awinkatharite.

¹⁵Pamitakotawakagaeyaanini, piyotaawaka-

gaeyaani, riyoteeyantyaarini maawaeni asheninkapaeni ineshironkaeyakirini Tajorensi. Kyaaryoowa pikijashireeyirini-kari pisheninka, tee okameethatzi. Aririka pikijawakagaeyaani, eero pijeekeayini kameetha, eejatzi pookaeyeronikari paapatziyari. ¹⁶⁻¹⁷Piyoteeyakini iitaka rantakirini Isawoori. Rirotaki itomi Ijaaka; Isawoori rirotaki jewatatsiri ikoñaatzi; riraga Jakoowo, impaetatsiri. Ari rameteeyawoni ashiteeyaririni ikantakowentaperotziri jewatatsiri ikoñaatzi itomi, itajonkakowenantyaariri Tajorensi. Eejatzi ikantziri: “Eeroka poyaateenani, ashitayiteeyawoni tzimimotayitanarini”. Eejatzi ikimiterimi rirori Ijaaka, ikaminthaaperoterimi Isawoori. Omaanta paashini kitejiri osheki ikemakiro riraga Isawoori itashe, roojatzi iñaakiri rirentzi eenitatsi osheki rowari. Ikantziri: “Yeeyi, pipena noyaari: aaperotakina notashe”. Ikantziri: “Aririka ikantakowentakina naaka Pawa, eejatzi ikantena nopoyaateeyari, ari nopakimiro poyaari”. Ikantziri: “Ari, eerokaritya. ¿litaka nokowantyaari naaka ikantakowentena iinja? Rooteentsi nokame”. Ari ipakiri rowari.

Tema piyotzi eerokapaeni, roojatzi ikenkithashiryaawitanaa Isawoori, raawitanakanari rowanawo iriri, ikantawitapaakari: “Pawa, nokowaperotaki pikanteri Tajorensi nopoyaateemi eejatzi itajonkakowentena”. Rakawakiri: “Eero. Nokantakowentakiri iroñaaka pirentzi. Eero iroñaaka napiitziro nokantakowentzimi”. Tee ikoyi Isawoori itajonkakowentero Tajorensi paerani, tema itheenkakiri. Eero pikimitaari iroñaaka eerori.

**Kameetha ikaminthagaeyakaeni
Tajorensi iroñaaka: eero akimitari
paejatziiteni, riraga
thaawanteeyakaririni**

¹⁸Tee piñeeyironi iñeeyakirini paejatziiteni janta tonkaariki Shinayiki, ithaawae-

yantakarini. Ikamanantakariri Tajorensi Moeseeshi maawaeni ikowakagaeyakiririni, iñaakiro omapokanaka ootashitaka paamari, otsiteniityaanaki eejatzi, iñaakiro antawo tampyaa. ¹⁹Ikemaeyakironi isheninka eejatzi ishintsitzi itziwootzi eejatzi ikemaeyantakaririni Tajorensi, ithaawanteeyakarini osheki, ikanteeyini: “Eero piñaaneeyanani eejatzi, osheki nothaawanteeyakimini. Nokamikari”. ²⁰Ikantziri Tajorensi: “Tee nokoyi ipoke jaka tonkaariki atziri eejatzi ipira. Ipokerika jaka ipira, pompojeri, powamaeri”. Ari ithaawaeyanakini osheki maawaeni atziri. ²¹Eejatzi riraga Moeseeshi, ithaawaeyanakini maawaeni iñeeyakirini; ikantziri: “Osheki nothaawanaki, rootaki nompetatantanakari”. ²²Omaanta eerokapaeni, tee piyaateeyini Shinayiki, rootaki kaari pithaawaeyantani. Omaanta okimitakawo piyaateeyakini janta paashiniki tonkaari, iitachari Shiyoo, rowaga jeekatsiri janta Jerojareeki: oshiyakawori inampi Tajorensi. Ñaakiro, kimitaka piyaataperotaki paashiniki Jerojaree, rowaga jenokijato: pareeteeyakarini Tajorensi, ikaminthaaperoeyakimini, rootaki kaari pithaawaeyantani. Eenitatsi janta oshekipero ronampiripaeni, ipiyotawenteeyakarini, romampaawenteeyakarini, maawaeni. ²³Janta ijeeki maawaeni aapatziyariri Jesoshi itomintee-yakarini Tajorensi, maawaeni jeekaperotatsini janta: eeniro ojan kinataka iroñaaka iwaero, maawaeni. Rirotaki rirori, riraga kantakowenteeyakaerini aakapaeni maawaeni, antakirorika kameetha rooma teerika antziro. Eenitatsi eejatzi maawaeni riraga aapatziyeeyaririni paerani; rowameethateeyakirini Tajorensi, kameetha ijeekaeayini iroñaaka jenokinta. ²⁴Eejatzi okimitaka pareetaka Jesoshiki, riraga iyotagaeyerini maawaeni ikanteeyakirini Tajorensi. Paerani rowamaakiri Kayeeni rirentzi Aweeri, rootaki rowashironkaanta-

kariri rirori. Rowamagaetakiri eejatzi Jesoshi, rapaatawenteeyakaeni riraa. Anaakoperotantanaki rashi Jesoshi tema rootaki ayotantakari ari imatero rowawijaa-kotee ikaminthagaeyantakaerini Tajorentsi.

²⁵Paapatziyeeyaarinira riraga kenkithatagaeyimirini, kyaaryoowa pipiyathatarikarira. Paerani ipiyatheeyakarini asheninkani Moeseeshi. Isheninka rinawita, omaanta tee raapatziyari, rootaki rowashironkaanteeyakaririni Tajorentsi. Kaari atziri kowatsini ikenkithatakayemi iroñaaka, omaanta riraga Tajorentsi. Osheki ranaakotantaki ipinkatharitz. Eerorika paapatziyari Jesoshi tema ari rowashironkaaperoeyemini osheki.

²⁶Paerani janta Shinayiiki ikenkithatkaantakariri Tajorentsi Moeseeshi, omoyeka kipatsi. Omaanta ikantzirini rirori: “Iinja noweyaantawakyaawo nomoyekero eejatzi kipatsi, omaanta eejatzi nomoyekakoteri jenokijatzi maawaeni”. ²⁷Ikantzini: “Ari noweyaantawakyaawo nomoyekero eejatzi”. Aritaki ithonkiro maawaeni onikaeyacharini, maawaeni kaari kijotaperotatsi. Otzimagaantanaki kaari onikachani. ²⁸Ari iinja ajeekaeyanteeyawoni janta paashiniki kipatsi, rowaga kaari thonkanitachani: janta ipinkathariwentaperoeyeeni. Rootaki okameethatantari apaasonkitaperoeyerini, akyaryoowenteniri maawaeni ikowakakaeri; thame apinkathataperoeyerini maawaeni. ²⁹Tema roshiyakawo Tajorentsi paamari taantanero. Okameethatzi ithaawantaperoeyaarini maawaeni kaari pinkathatziriri rirori: tema ari ithonkape-roeyakirini maawaeni theenkayiririni.

Riweyaantakari ikaminaakiri

13 ¹Ari, pinintashiryaaawakaaperoeyaaeni: pikimitakaanteri paashinipaeni irira piyemijantzinkarite, eekiro piyaatatyee pinintashireperoteri.

²Aririka rareetemi kaari piñaapiintzi,

paakameethatawakiri. Eeniro aakameethatawakiriri kaari iñaapiintzi, iitawitari isheninka riraga raakameethatziri: jaa, ronampiripaenimache Tajorentsi rineeyini. ³Pikaminthagaeyerini maawaeni ayemijantzinkarite, riraga romonkyagaetziripaeni: kimitakimi pijeekakitzi janta omonkyagamantotsiki, tema ari pikowakimi ikaminthagaeyeminimi eerori. Pikaminthagaeyerini maawaeni rowashironkagaetzirini: tema pisheninkaeyakarini. ⁴Okameethatzi aye aena; okameethatzi rowaga tsinani aye oemi. Okameethatzi imatero shirampari iina; okameethatzi oshinetayaari tsinani oemi. Omaanta rowashironkagaeyerini Tajorentsi maawaeni kaari kinataworiiina eejatzi roori tsinani kaari kinatariri oemi. Eejatzi rirori ewankari aritaki rowashironkaeyakirini Tajorentsi ñaathatayitaworini tsinani kaari rayi. Eejatzi okimitya roori tsinani eero oñaathatari shirampari kaari ayi. ⁵Eero pikoyi poshekeeri piyorikite, omaanta piweshiryaaawentyaawo tzimimoeyimirini. Tema ikantzi Tajorentsi: “Eero noshinetzimi pashironkaya, kijokiro nowaeyemini”. ⁶Rootaki okameethatantari akantapiinteeyeni: “Niyotaki ramitakotapiintakina Awinkatharite, eero nokenkithashiryaaapiinta. Tekatsi ikantena atziri rowashironkayena”.

⁷Pikenkithashiryaaaperoteri tsika ikantari riraga aapatziyakagaeyimirini: riraga iyotagaeyimirorini iñaani Tajorentsi. Pikenkithashiryaaaperoteri maawaeni imatakagaeyakimirini, roojatzi pikimiteeyaarini rirori, paapatziyaperoeyaarini Tajorentsi. ⁸Tee ipaashinitapiintzi Jesokirishito, roojatzi ikanta: paerani, iroñaaka, roojatzi iinja. ⁹Eero paapatziyawo riyotaantashitayairini atziripaeni. Tema okameethatzi akemijantero riyotagaeyerini

Tajorentsi, riraga neshironkaeeyerini. Eenitatsi kantawenteeyeerorini oetarika owaeyaarini, omaanta ratsipetashita-kawo: tee owameethateeyirini riroripaeni, eejatzi eero owameethateeyeeni aari. ¹⁰Ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, awijakoeyantaarini; omaantakya rirori riraga kantziriri ñanakowenantatsiripaeni: “Pitayeniri nopira nawijakotanteeyarini”, ratsipetashiteeyakawoni, eero rawijakotee. ¹¹Riraga iwinkatharitepaeni ñanakowenantatsiri rowamaapiintziniri piratsi eejatzi raapiintziro riraa janta ipankoki Tajorentsi. Ikantziri: “Eeniro rantani nosheninka, rootaki nowamaantariri piratsi piyotantyaari ikowaki pikaminthayeri. Eenitatsi iroka riraa”. Roojatzi ragaeyanakironi iwatha piratsi janta inteena, itaakiri. ¹²Eejatzi ikimita-kaantakiri Jesoshi, ragaeyanakirini inteena rowamaantakariri: tee ari rowamaeri nampitsiki. Omaanta ikamaki rowameethateeyantakarini.

¹³Aririka ishirontawentee theenkantsiri, aririka rowashironkagaeyeeni, omaanta okameethatzi akantyaani aapatziyari Jesoshi. Tema ishirontawenteeyakarini rirori, rowashironkagaeyakirini. ¹⁴Kaari anampipero iroka kipatsi, omaantakya akowaeyakini anampitaperoteeyawo janta jenokinta. ¹⁵Aririka aapatziyari Jesokirishito, okameethatzi akamantapiinteyerini paashinipaeni: “Osheki ikameethataki Tajorentsi, osheki nopinkathatziri”. ¹⁶Pikantyaani pantayiteroni kameethatayitatsirini eejatzi pikaminthagaeyerini paashinipaeni: rootaki ikowakagaeyakimirini Tajorentsi.

¹⁷Pikemijantaperoyerini riraga kenkithatakagaeyimirorini iñaani Tajorentsi, pipinkathateeyerini. Okameethatzi riyotagaeyemini rirori kameetha, pikameethashireyanteeya-

rini. Iinja rojampitawakiri Tajorentsi: “¿Iitaka piyotaakiriri riraga kemijantee-yakimirini? ¿Kameethama raapatziyakimi?” Ari ikamanteri. Tema kameetha rakeri: “Jee. Kameetha raapatziyakina”. Omaanta eerorika paapatziyari ikanteri: “Tee raapatziyana”, roojatzi rowashironkaantakimi Tajorentsi. ¹⁸Tee niyotzi eenirorika nantani, nokenkithashiryaa tee añiirorika; omaanta nokowaki pamanakotena eero otzimanta nantani. ¹⁹Eejatzi pamanakotena intsipaete nareetizanteemiri eejatzi, añawakaanteeyaarini. ²⁰Eejatzi nokanteri ramitakoeyemini eerori. Niyotaki ikemijantena Tajorentsi, tema itajonkawenteeyakaeni: ikowaki ijeekakagaeyeeni kameetha. Paerani eejatzi ipiriintaneeri Awinkatharite Jesokirishito: riraga kankawenteeyakaerini, aminakowenteeyakaerini. Raminakowenteeyakaeni, ikimitakari ashitariri rowishate, raminakowiritaantziri riroripaeni. Ikamawenteeyakaeni, apaatawenteeyakaeni riraa, ayoteeyantakarini kyaaryo ikantakaeri Tajorentsi: “Nowawijaakoeyemini, nojeekakayemi jaka nonampikika, pikanteetateyeeyaani”. ²¹Iroñaaka nokantakiri: “Powameethataperoyerini nosheninka, pimatakayeri kameethatayitatsirini ranteyantemirorini maawaeni pikowakagaeyakiririni: tema raapatziyeyakarini Jesokirishito”. Eejatzi nokanteeyimini eerokapaeni: “Pipinkathataperoyerini Jesokirishito, pikanteetateyeeyaani. Aritaki okantyaari”.

Ithonkapaakiniri rojankinatziniriri

²²Noyemijantzinkarite, tee oshekitzi iroka nojankinateeyimirini: pikenkithashiryaperoyeroni. ²³Piyoteeyakini romonkyaagaetakiri ayemijantzinkarite Temoteeyo omonkyaagementotsiki, omaanta shitowanee iroñaaka. Aririka

intsipaete rareetya jaka, notsipataneeyaari jaga pinampiki, noñeeyapaemini.
²⁴Niwethateeyakarini maawaeni kenkithatakaantatsiri eejatzi maawaeni ayemijantzinkarite. Riwethateeyimini

maawaeni itaaryajatzi, riraga aapatziyariri Jesoshi. ²⁵Nokowaki ineshironkaeyemini Tajorentsi, maawaeni. Aritaki okantyaari.
 Ari okaatzi.